

Kurskod: SKOK01
Termin: Vårterminen 2017
Handledare: Marja Åkerström
Examinator: Nils Holmberg

Last night in Sweden

En studie om sanning, desinformation och bilden av Sverige

IDA FRIBERG & MY SCHLYTER

Lunds universitet
Institutionen för strategisk kommunikation
Examensarbete för kandidatexamen

Abstract

Last night in Sweden

Today, we have access to more information sources than ever before. These sources give different versions of reality and of what is true or false. In February 2017, the President of the United States, Donald Trump, made a statement about Sweden and the Swedish reception of refugees, which led to global attention about the situation in Sweden. This bachelor thesis examines which images that are being communicated about Sweden, with the aim to gain further knowledge about the parts played by truth and disinformation in this communication. By using discourse analysis as a method, the communication about Sweden from the Swedish Institute and six different American news media with different political stances has been examined, leading to the identification of three different discourses about Sweden. These discourses represent Sweden in different and sometimes opposed ways. Some media have been found to use disinformation in order to contribute to the discourse that represents Sweden negatively.

Keywords: discourse, disinformation, news media, nation branding, news value, public diplomacy, strategic communication, Sweden

Number of characters including spaces: 111 585

Sammanfattning

Last night in Sweden

Idag har vi tillgång till fler informationskällor än någonsin tidigare. Dessa källor ger olika versioner av hur verkligheten ser ut och vad som är sant eller falskt. I februari 2017 uttalade sig USA:s president Donald Trump om Sverige och det svenska flyktingmottagandet vilket ledde till global uppmärksamhet kring situationen i Sverige. I den här kandidatuppsatsen studeras vilka bilder som kommuniceras om Sverige med syftet att utvinna fördjupade kunskaper om de roller sanning och desinformation spelar i denna kommunikation. Detta har undersökts genom en diskursanalys av hur Svenska institutet och sex olika amerikanska nyhetsmedier med olika politiska inriktningar kommunicerar om Sverige, vilket har lett till att tre olika diskurser om Sverige har identifierats. Diskurserna framställer Sverige på olika och ibland motstridiga sätt. Vissa medier har konstaterats använda sig av desinformation för att bidra till den diskurs som skildrar Sverige på ett negativt sätt.

Nyckelord: desinformation, diskurs, nation branding, nyhetsmedier, nyhetsvärde, public diplomacy, strategisk kommunikation, Sverige

Antal tecken inklusive blanksteg: 111 585

Författarna vill tacka Marja Åkerström för givande och konstruktiv handledning under arbetets gång. Arbetet med detta examensarbete har till lika stora delar utförts av båda författarna.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Problemformulering.....	2
1.2	Syfte och forskningsfrågor.....	3
1.3	Avgränsningar.....	3
2	Tidigare forskning.....	4
2.1	Meningsskapande.....	4
2.2	Desinformation	4
2.3	Sverige bilden	5
3	Teori.....	7
3.1	Diskursbegreppet	7
3.2	Makt och kunskap.....	8
3.3	Sanningsbegreppet.....	10
3.3.1	Ideologibegreppet och kopplingen mellan språk och makt	10
3.3.2	Liberalism, konservatism och alt-right rörelsen	11
3.3.3	Teknologisering av diskurser.....	11
3.4	Desinformation	12
3.5	Nyheter – det som syns och det som inte syns.....	13
3.5.1	Myten att medierna speglar verkligheten.....	14
3.5.2	Mediernas makt.....	15
3.5.3	Truthiness.....	17
3.6	Att marknadsföra ett land.....	18
3.6.1	Nation branding	18
3.6.2	Public diplomacy	19
3.6.3	Nation branding och public diplomacy – lika olika?	19
4	Metod och material	21
4.1	Vetenskapsteoretiskt perspektiv.....	21
4.1.1	Kritisk diskursanalys.....	21
4.2	Insamlingsmetoder och material.....	22
4.2.1	Svenska institutet	23
4.2.2	Amerikanska medier	23
4.3	Analysmetoder	25

5	Analys	27
5.1	Mediernas rapportering om Sverige.....	27
5.2	Ideologi och diskurstyper.....	28
5.2.1	Den dystopiska konservativa diskursen	29
5.2.2	Den progressiva liberala diskursen	32
5.2.3	Den offentliga svenska diskursen	34
5.2.4	Diskursiva utestängningsprocedurer	35
5.3	Att kommunicera Sverige bilden	36
5.3.1	Att kontrollera bilden av Sverige.....	38
5.4	Makt-kunskap och media.....	39
5.4.1	När media kommunicerar om Sverige	39
5.4.2	Vilken verklighet är verklig?	42
5.4.3	Experternas roll i diskurserna	43
5.4.4	Att tysta sina motståndare.....	44
5.5	Sanning och desinformation	46
5.5.1	Att hävda den egna sanningen	46
5.5.2	Att vilseleda sina följare	47
6	Diskussion och slutsatser	51
	Referenser	54

1 Inledning

You look at what's happening in Germany. You look at what's happening last night in Sweden [sic!]. Sweden! Who would believe this, Sweden? They took in large numbers, they're having problems like they never thought possible.

Donald Trump i The New York Times (2017, 19 februari)

Citatet ovan kommer från USA:s president Donald Trump då han kritiserade den europeiska flyktingpolitiken under ett framträdande inför sina anhängare i Florida i februari 2017. Många i både Sverige och USA ställde sig frågande till vad presidenten menade eftersom han fick det att låta som att Sverige drabbats av en terrorattack kvällen innan, vilket inte hade skett kvällen han avsåg. I ett twitterinlägg förtydligade presidenten att det han refererade till var en intervju på Fox News med dokumentärfilmaren Ami Horowitz (Baker & Chan, 2017). I sin kortfilm *Stockholm Syndrome* menar Horowitz att Sverige har sett en radikal ökning av våldtäkter och allvarliga våldsbrott efter att ha tagit emot ett stort antal flyktingar, huvudsakligen från muslimska länder, och att den svenska staten gör allt för att förneka en påstådd koppling mellan en stor invandring och en ökande kriminalitet. När det ifrågasattes var presidenten fått sin information från twittrade han i ett senare inlägg att "de falska nyhetsmedierna" [vår översättning] (realDonaldTrump, 2017, 20 februari) ger en felaktig bild av att det stora antalet muslimska invandrare i Sverige inte skapar några problem.

I dagens digitaliserade samhälle har vi tillgång till fler informationskällor än någonsin tidigare, som alla återger sin version av verkligheten. Dessa verkligheter produceras av aktörer med olika agendor som hävdar, implicit eller explicit, att deras verklighet är den sanna.

I denna kandidatuppsats inom forskningsfältet strategisk kommunikation undersöker vi vilka bilder som kommuniceras om Sverige vid tiden för Trumps uttalande. Genom att studera hur Sverige skildras i amerikanska nyhetsmedier samt hur Svenska institutet kommunicerar Sverige-bilden till utländska medborgare ämnar vi bidra till ökad förståelse för hur individer skapar mening och förståelse om

omvärlden. Vi studerar den roll desinformation, det vill säga avsiktligt felaktig information, har i kommunikation om Sverige. Vi undersöker även hur sanningar produceras, vilka ideologiska krafter som står bakom dem och vad de kan tänkas vilja åstadkomma. Vad är sant, vad är falskt och vems verklighet är verklig?

1.1 Problemformulering

Begreppet desinformation betecknar en medveten falsifiering av information och är något som främst har studerats i samband med psykologisk krigföring och överföring av information (Sjöstedt, 1988). Nationalencyklopedins definition av desinformation avslutas med “i ett öppet samhällssystem med många informationskällor torde desinformation som metod att vilseleda människor ha svårt att lyckas på längre sikt” (NE, u.å.b). Men i samband med den digitala utvecklingen har möjligheterna att sprida och ta del av både information och desinformation online ökat markant, och desinformation är något som i hög grad påverkar individers uppfattningar om vad som är sant eller verkligt.

Strategisk kommunikation brukar definieras som planering och genomförande av kommunikationsprocesser och aktiviteter för att uppnå övergripande verksamhetsmål i en organisation (Falkheimer & Heide, 2014). Kommunikationen anpassas i relation till organisationens olika publik och målgrupper. I den här studien vidgar vi begreppet till att inte bara omfatta organisationer utan studerar även hur olika aktörer arbetar för att nå sina mål på en samhällsnivå.

Tidigare studier om desinformation inom forskningsområdet strategisk kommunikation har sin utgångspunkt i en transmissionssyn på kommunikation, vilket är den vanligaste synen på kommunikation i västvärlden (Falkheimer & Heide, 2014). Transmissionsperspektivet innebär att kommunikation likställs med överföring av information, och kommunikationsprocessen anses lyckad när budskapet har nått mottagaren utan att innehållet har förändrats. Dock finns det ett kunskapsgap gällande forskning om desinformation med utgångspunkt i den rituella eller meningsskapande synen på kommunikation. Inom detta synsätt är kommunikation en social process som hjälper oss att tolka omvärlden (Falkheimer & Heide, 2014). Med hjälp av språket kan vi kategorisera, beskriva och förstå verkligheten och på så sätt göra den meningsfull.

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Den här studien syftar till att utvinna fördjupade kunskaper om den roll desinformation och sanning spelar i kommunikation om Sverige och därigenom bidra till forskningens förståelse om hur dessa begrepp kan förstås ur ett meningsskapande kommunikationsperspektiv.

Vi utgår från följande frågeställning: Hur skildras Sverige av Svenska institutet och amerikanska nyhetsmedier och hur kan dessa skildringar förstås? För att besvara denna frågeställning tar vi hjälp av två forskningsfrågor:

- Vilka bilder av Sverige kommuniceras av de studerade aktörerna?
- Hur kan dessa aktörer tänkas forma individers uppfattning om verkligheten?

För att besvara dessa frågor har vi studerat material från Svenska institutet och sex olika nyhetsmedier med olika politiska inriktningar för att kunna undersöka diskurser som förekommer om Sverige.

1.3 Avgränsningar

Desinformation är ett svårstuderat ämne på grund av att lyckad desinformation är dold för omvärlden (Sjöstedt, 1988). I den här studien undersöker vi desinformation som har synliggjorts och kan analyseras, men vi vill samtidigt understryka att vi är medvetna om svårigheterna gällande ämnet. Vi vill också understryka att vår tro och förhoppning är att de flesta nyhetsmedier strävar efter att ge en så sann bild av omvärlden som möjligt, vilket innebär att de inte avsiktligt använder sig av desinformation.

2 Tidigare forskning

I det här avsnittet presenterar vi tidigare forskning om meningsskapande och desinformation som har gjorts inom forskningsfältet strategisk kommunikation, men även forskning inom närliggande forskningsområden som är relevanta för den här studien. Vi presenterar också tidigare forskning om hur Sverige uppfattas av omvärlden.

2.1 Meningsskapande

Enligt Weick (1995) är konceptet meningsskapande skapandet av mening och skapandet av en social verklighet. Meningsskapande handlar om att sätta objekt i ett ramverk, skapa förståelse och konstruera mening vilket kan ske genom individuell eller social aktivitet. Även von Platen (2006) har forskat i ämnet meningsskapande. I avhandlingen *Intern kommunikation och meningsskapande vid strategisk organisationsförändring* är en av hennes slutsatser att den mest inflytelserika faktorn gällande individers meningsskapande är dennes vardag som också utgör individens referensramar.

2.2 Desinformation

Forskning kring desinformation förekommer främst i samband med studier om psykologiskt försvar eller krigföring (se till exempel Jones, Kuehl, Burgess & Rochte, 2009). Sjöstedt (1988) utgår i sin forskning om desinformation från ett transmissionsperspektiv; för att desinformation ska spridas krävs en sändare, en mottagare och en kommunikationskanal.

Inom det informationsvetenskapliga forskningsfältet förekommer forskning om desinformation med fokus på hur information överförs. Karlova och Fisher (2013) har studerat hur desinformation överförs och delas på sociala nätverk online. Författarna har undersökt hur spridning av desinformation hör samman med informationskompetens, det vill säga förmågan att hitta den information som söks.

Även Nguyen, Nguyen och Thai (2012) har studerat hur information delas på sociala nätverk online och hur algoritmer kan utvecklas för att hitta källorna till desinformationen.

Gilchrist (2016) undersöker ur ett informationsvetenskapligt perspektiv hur stor risken är att individer utsätts för desinformation när det finns stora mängder information tillgänglig online, och hur informationsvetenskapen bör gå tillväga för att hantera detta problem.

Alexander och Smith (2011) diskuterar i en informationsteoretisk artikel hur en desinformationsteori kan utvecklas som kan användas vid till exempel krigföring. Författarna undersöker hur informationsöverföring kan manipuleras för att desinformation inte ska upptäckas.

Inom kognitionsvetenskapen har desinformation studerats med utgångspunkt i det mänskliga tänkandet. Burgoon (2015) har undersökt vilka faktorer som ligger bakom att det kan krävas mindre ansträngning att producera vilseledande budskap än att tala sanning.

Flera studier har gjorts om att desinformation kan fortsätta att påverka individers attityder även efter de har fått veta att information inte stämmer, och att individer väljer den fakta de anser vara relevant utan att ta hänsyn till om den är korrekt eller inte (se till exempel Bullock, 2006; Kuklinski, Quirk, Schwieder & Rich, 1998).

2.3 Sverigebilden

Hur bilden av Sverige förmedlas till utlandet har undersökts i ett antal kandidatuppsatser på lärosäten runt om i Sverige. I *Sverigebilden internationellt* av Lennefors (2017) analyseras vad individer förknippar med Sverige jämfört med vad Visit Sweden, Sveriges officiella webbsida för turistinformation, vill förmedla om Sverige. Studien visar att många förknippar Sverige med innovation, vilket stämmer överens med den bild Visit Sweden vill förmedla. Studien visar även att den allmänna kunskapen om Sverige behöver förbättras bland potentiella internationella resenärer.

Pamment (2011) diskuterar i artikeln *Innovations in public diplomacy and nation brands: Inside the House of Sweden* hur *public diplomacy* och *nation branding* kan användas på nya sätt. Pamment har analyserat kommunikation från

House of Sweden, den svenska ambassaden i Washington, USA. House of Sweden beskrivs vara uppbyggt på öppenhet, transparens och tillgänglighet. Lokalerna som används fungerar som en plattform för att synliggöra Sveriges handel, kultur, forskning och diplomati. Studien visar att nation branding och public diplomacy kan användas i nya former som bygger på deltagande och dialog. I studien tas exempel upp där information om Sverige förmedlas i fysiska och virtuella kommunikationsupplevelser, till exempel ett virtuellt eventcenter om Sverige där relationer till utländska medborgare kan byggas starkare.

Utöver akademisk forskning genomför Svenska institutet löpande undersökningar för att se hur Sverige uppfattas av omvärlden och hur landet står sig i konkurrens med övriga länder. Bland annat togs det år 2014 fram en omfattande undersökning, *Nation Brand Index*, för att mäta attraktiviteten hos länder. Totalt 50 länder rankades efter sina nationella identiteter och image. Undersökningen baserades på ett index över export, samhällsstyre, kultur, befolkning, turism samt landets förmåga att locka till sig investeringar och talang och byggde på intervjuer med individer från 20 olika länder. I denna undersökning rankades Sverige på tionde plats (Svenska institutet, u.å.e).

3 Teori

En central del i den här studien är diskursbegreppet. Vår teoretiska del inleds med Michel Foucaults teorier om diskursiva formationer och hur de påverkar vår syn på omvärlden. Därefter redogör vi för begreppen makt och kunskap och hur de bidrar till att något ses som sant eller sunt förnuft. Efter det beskriver vi desinformationsbegreppet och hur det kan förstås. En annan viktig del i den här studien är mediernas roll och den makt de har gällande individers meningsskapande. Avslutningsvis presenterar vi hur ett land kan marknadsföras med hjälp av nation branding och public diplomacy.

3.1 Diskursbegreppet

I *Vetandets arkeologi* definierar Foucault det han kallar diskursiva formationer, vilket senare har kommit att förkortas till diskurs (Foucault, 1972; Nilsson, 2008). Han menar att det som ligger till grund för olika områden för vetande är en samling regler som gör att teman som egentligen inte hör samman kan länkas ihop (Foucault, 1972). Denna regelsamling tillhandahåller strategiska möjligheter att använda ord och begrepp på ett sätt som gör att det uppstår regelbundenheter mellan olika typer av utsagor. Genom att studera dessa spridningssystem, som Foucault kallar dem, går det att urskilja olika typer av diskurser. En diskurs definieras inte bara av vad den innehåller, utan lika mycket av vad den utesluter (Nilsson, 2008). Inom en rådande diskurs kan därför inte vem som helst säga vad som helst när som helst (Foucault, 1972).

Ursprungligen har diskursbegreppet en språkvetenskaplig betydelse, men Foucault använder sig även av andra element i sitt användande av begreppet: hur diskurserna används i praktiken, vem som använder dem och de institutionella sammanhang där de förekommer (Foucault, 1972; Nilsson, 2008). Genom att addera en social dimension till den språkliga blir det möjligt att förstå hur diskurser bidrar till att forma omvärlden och hur det som ofta kallas ”sanningar” har utveck-

lats (Nilsson, 2008). Det väsentliga är dock inte att skilja på vad som är sant eller falskt, utan att undersöka hur sanningar *produceras*.

I sin vidareutveckling av diskursbegreppet kartlägger Foucault tre diskursiva utestängningsprocedurer som förekommer i samhället (Foucault, 1993). Den första och mest framträdande är förbudet, som innebär att vem som helst inte får säga vad som helst. Den andra är uppdelningen mellan förnuft och vansinne, där ”dårens” diskurs inte får cirkulera som andras eftersom dårens diskurs anses sakna både betydelse och trovärdighet. Den tredje är motsättningen mellan sant och falskt, eller viljan till sanning, en uppdelning som är möjlig att förändra och som ständigt är i rörelse. Uppdelningar mellan sant och falskt stöds av institutioner i samhället som inför och vidmakthåller dem med hjälp av ett visst mått av tvång. Detta gör att den tredje utestängningsproceduren kontrollerar och förändrar andra diskurser i sin strävan efter sanningen.

Kritik mot diskursbegreppet har inkluderat förnekandet av att det skulle finnas en icke-diskursiv verklighet (Nilsson, 2008). Nilsson använder sig av smärta som exempel. Blir en kropp utsatt för smärta är denna smärta verklig och inte diskursiv, men för att någon ska kunna förmedla att hen har blivit utsatt för smärta måste upplevelsen medieras genom språket och bli begriplig inom en diskursiv ordning. Foucault menar att det existerar en verklighet bortom diskurserna, men att denna verklighet endast är nåbar via diskurserna i medierad form (Nilsson, 2008). Diskurser har en begränsande effekt på vårt tänkande men det finns alltid *möjligheter* att tänka annorlunda. Det finns ett register av diskurser som är tillgängliga om vi är villiga att tänka på ett annat sätt, även om det är svårt. För att förstå att en bild av Sverige som förmedlas av en aktör bara representerar ett visst synsätt gäller det att kunna ifrågasätta det som ses som naturligt eller självklart och att kunna använda diskurselement i nya sammanhang.

3.2 Makt och kunskap

Förutom sina teorier om diskurser förknippas Foucault med tankar om makt, främst teorier kring disciplin och relationen mellan makt och kunskap (Nilsson, 2008). Hans maktanalys kan ses som en kritik mot föreställningarna att sanning kan betraktas på ett objektiva sätt och att kunskap kan skiljas från makt.

Enligt Foucault har varje samhälle och epok specifika makt-kunskapsregimer som producerar olika sanningar (Nilsson, 2008). Vad som räknas som en sanning vid en viss tidpunkt är en effekt av olika diskursiva och institutionella praktiker. Makten producerar kunskap, och makt och kunskap förutsätter varandra. Därför skrivs de två begreppen ofta samman som makt-kunskap (Foucault, 1987; Nilsson, 2008). Sammankopplingen betonar att diskursen alltid för med sig sociala effekter och inte kan betraktas separat från makten. Trumps uttalande om Sverige innebär negativa konsekvenser både för Sverige och flyktingar om det tas för en sanning. Sverige skulle bli mindre attraktivt för turister, för individer som flyttar till Sverige för att arbeta och för utländska företag som gör affärer med svenska företag. För flyktingarnas del skulle konsekvenserna yttras i att den diskurs som menar att flyktingar innebär problem för mottagarlandet förstärks, vilket i förlängningen innebär allvarliga problem för individer som tvingas fly från krig och förtryck.

Kännetecknande för Foucaults maktanalys är att makten har en produktiv och dynamisk karaktär, att den finns i hela samhället och att makt inte bara producerar vetande utan också individer (Nilsson, 2008). En av maktens primära effekter är att vissa kroppar, vissa gester, vissa diskurser och vissa begär blir identifierade och bildas i form av individer (Foucault, 1980b). Individen är både en effekt av makten och ett subjekt som uttrycker den.

Det kan vara lätt att betrakta makt som en förtryckande och förbudsskapande praktik. Eftersom makt är produktiv producerar den också saker som vi drar nytta av, som njutningar, kunskap, diskurser eller helt enkelt någon typ av resultat (Foucault, 1980b; Nilsson, 2008). Trump blev med sitt uttalande om Sverige en individ som förstärkte den diskurs som menar att det finns en koppling mellan en ökad kriminalitet och ett stort flyktingmottagande. Det var troligen målet med hans anförande då han talade inför sina egna anhängare som sannolikt redan var av den åsikten.

När det gäller hur makt utövas menar Foucault att det moderna samhället arbetar med maktmetoder som teknik, normalisering och kontroll som tillämpas på olika nivåer och i olika former, och inte med suveränitetsmakt som omfattar rättsbegrepp, lag och straff (Foucault, 1980a). Diskursens roll är att den vidareför och producerar makt, men den kan också underminera den och inbegripa motstånd (Nilsson, 2008). Genom att använda en diskurs på ett nytt sätt kan den användas

som ett verktyg för att förändra en maktrelation, till exempel när invandrare talar om sig själva som "blattar" vilket ger dem en möjlighet att tala om sig själva på ett annat sätt.

3.3 Sanningsbegreppet

Foucault ser inte sanning som en kunskapsteoretisk kategori, utan som en kategori som ryms inom makten på grund av sanningens produktiva kraft. Vad som betraktas som en sanning är beroende av olika kulturella regler vid en viss tidpunkt inom den rådande diskursen (Nilsson, 2008). Vad som är sant eller ses som sunt förnuft är också starkt sammankopplat med vilka ideologiska glasögon som används för att betrakta världen.

3.3.1 Ideologibegreppet och kopplingen mellan språk och makt

Fairclough menar att ideologi är en särskild representation av någon aspekt i världen, naturlig eller social, som skulle kunna representeras på ett annat sätt, och där varje representation kan associeras med en social bas (Fairclough, 1995a).

När en viss ideologisk-diskursiv formation dominerar över en annan inom en diskursordning naturaliseras dess ideologiska meningar och praktiker; den ses som sunt förnuft och inte längre som ideologisk, vilket också är den mest framträdande effekt av makt som kan ses inom diskurser (Fairclough, 1995a). En diskurs som ses som naturlig är en effektiv process för att vidmakthålla och reproducera kulturella och ideologiska dimensioner av hegemoni (Fairclough, 1995a). Hegemoni är ett begrepp som myntats av Gramsci som innebär att underordnade grupper accepterar att låta sig styras och ledas av dominerande krafter i samhället (Forgacs, 2000). Teorin om hegemoni belyser hur maktrelationer begränsar och kontrollerar diskurspraktiker och hur en stabil diskursordning bildar en hegemoni-domän (Fairclough, 1995a). I Sverige ses till exempel människors lika värde som något självklart enligt de flesta och inte en åsikt som förknippas med en specifik ideologi. Om någon påstår att svenskar är mer värda än andra är det troligt att detta skulle ifrågasättas och förknippas med en högerextrem diskurs.

Texters egenskaper, som ordval och formuleringar, ses som ideologiska i den mening att de kan vidmakthålla eller underminera maktrelationer, vilket gör att språk och makt är förbundna med varandra (Fairclough, 1995a; Forgacs, 2000).

Språket spelar en viktig roll i maktutövning; det är genom diskurser som samförstånd uppnås, ideologier överförs och praktiker, betydelser, värden och identiteter undervisas och lärs (Fairclough, 1995a). Massmedia spelar en viktig roll som en av de aktörer som håller dessa processer vid liv (se avsnitt 3.5.2).

3.3.2 *Liberalism, konservatism och alt-rightrörelsen*

De nyhetsmedier som har undersökts i den här studien är färgade av olika åskådningar: liberalismen, konservatismen och den amerikanska alt-rightrörelsen (se avsnitt 4.2.2). Alt-rightrörelsen klassificeras dock inte som en regelrätt ideologi eftersom den består av ett flertal löst sammanhållna grupperingar (NE, u.å.a).

Liberalismen uppstod som en rörelse för att frigöra individen från framför allt statliga förtryck (Larsson, 2014). Individen ses som den primära sociala enheten vars fri- och rättigheter värderas högt. Medborgarandan har en central ställning och stor vikt läggs vid allmän rösträtt och att personer som innehar en förtroendeposition tar hänsyn till den stora massans intressen. Liberalismen kännetecknas också av internationalismen där hela världen ses som en helhet och som en marknad där både människor och varor har rätt att röra sig fritt (NE, u.å.c).

Konservatismen karaktäriseras av respekt för traditioner och en strävan efter att bevara det värdefulla – det som bestått provet under lång tid (Larsson, 2014). Inom konservatismen är nationen, inte individen, den primära sociala enheten. Centrala värden enligt ideologin är den egna nationens självständighet och dess försvar. Inom politiken värderas främst värden som tradition och kontinuitet.

Alt-rightrörelsen är kritisk mot både liberala och traditionellt konservativa tankegångar. Alt-right är en förkortning av *alternative right* och rörelsen placerar sig långt ut till höger på den politiska skalan (NE, u.å.a). Rörelsens anhängare består av olika grupper som kan betecknas som antisemitiska, islamofobiska, kvinnofiendliga och radikalt nationalistiska. En väsentlig sak som dessa grupper delar är att de anser att USA är under attack från så kallade multikulturella krafter.

3.3.3 *Teknologisering av diskurser*

Fairclough (1995a) har myntat begreppet teknologisering av diskurser [vår översättning] (*technologization of discourse* på engelska) vilket är ett uttryck för när dominerande aktörer på en samhälls nivå försöker styra och kontrollera sociala och

kulturella förändringar. Genom att ingripa i sfären för diskurspraktiker är målet att restrukturera eller konstruera en ny hegemoni inom en specifik institution eller organisation.

Teknologisering av diskurser kännetecknas av fem karaktäristiska. Den första är uppkomsten av så kallade diskursteknologer, experter som har en professionell relation till kunskap vilket ger ett intryck av att de har tillgång till sanningen. Den andra är ett skifte i övervakningen av diskurspraktiker, från en lokal institutionell nivå till en transinstitutionell. Den tredje är att diskurstekniker utformas för att kunna användas i olika kontexter, vilket kan bidra till en kolonisering där vissa diskurstekniker blir mer framträdande än andra. Den fjärde är en medveten simulering av en viss typ av diskurs på grund av att den har en förväntad effektivitet. Den femte sammanfattar de första fyra – tillsammans bidrar de till att diskurspraktiker blir centraliserade och standardiserade.

Fairclough betonar att liksom vid andra försök att skapa en ny hegemoni är även försök att styra en diskurs något som ifrågasätts och skapar motstånd av de som utsätts för den, vilket i sin tur kan leda till att nya diskurser skapas.

3.4 Desinformation

Desinformation avser avsiktlig spridning av vilseledande uppgifter för att påverka individers attityder, ställningstaganden och handlande, enligt Landahl i förordet till *Psykologiskt försvar* (Sjöstedt, 1988). Enligt Sjöstedt är desinformation ett vanligt inslag i den internationella politiken, framförallt som undanhållande av fakta och i form av begränsade lögner.

Stenström (1997) delar in desinformation i två kategorier, lögner och dolda sanningar. En lögn är en ren felaktighet eller ett falskt påstående som av mottagaren uppfattas som trovärdig. En dold sanning är information som sprids för att dölja sanningen, genom att till exempel förneka ett påstående eller undanhålla information.

Desinformation kan spridas genom mediekanaler såsom TV, radio, tidningar och sociala medier (Stenström, 1997). Dagens teknik möjliggör snabb överföring av information vilket resulterar i att desinformation kan spridas snabbt och är svårstoppad. Desinformation kan även förekomma i oplanerad form, vilket yttrar

sig när media gör ett misstag eller en felbedömning och rapporterar utan att ha en verifierad förstahandskälla.

Syftet med desinformation beskrivs som ett sätt att systematiskt ljuga för att påverka individers perceptioner, attityder, beslut och handlande (Stenström, 1997). Desinformation har identifierats i krissituationer med syftet att öka rädslor, fördomar, stärka sympatier och dölja beredskap. Att upptäcka användning av desinformation är i många fall svårt på grund av dess natur. Desinformation är en medveten förvridning av verkligheten och avsikten är att den ska förbli hemlig. I fall där desinformationen upptäcks är det på grund av ett misslyckande eller att informationen är så pass ofarlig att den inte har skyddats tillräckligt väl.

Även när desinformation avslöjas kan den ha den effekt som först avsågs. I ett experiment utfört av Nyhan och Reifler (2010) upptäcktes en *backfire effect* i samband med desinformation. I experimentet lät man försökspersoner ta del av påhittade nyheter som ledde till missuppfattningar. Efter att försökspersonerna fått veta att nyheterna inte stämde upptäcktes i flera fall att missuppfattningar snarare stärktes än förkastades trots att deltagarna fick veta att informationen var falsk.

3.5 Nyheter – det som syns och det som inte syns

Weibull och Wadbring (2014) beskriver en nyhetsvärdering som den process där en händelse bedöms som en nyhet och därmed publiceras i en tidning, på en webbsida eller sänds i ett nyhetsprogram. Denna process kan förklaras med termen *gatekeeping* – en person agerar “grindvakt” och avgör vilka händelser som är värda att presenteras som en nyhet. De händelser som klassificeras som nyheter har gemensamma drag: händelserna är enkla, dramatiska, väcker känslor, är nära, har hänt nyligen, kommer att pågå en lagom lång period eller har negativa inslag. Har händelsen dessutom en elitperson som källa ger den ett större nyhetsvärde.

Hvitfelt (1985, s. 216) har tagit fram en formel för nyhetsvärdering som består av tio punkter. Ju fler av de tio punkterna som ingår i händelsen, ju större är chansen att händelsen blir en producerad nyhet:

1. Politik, ekonomi samt brott och olyckor,
2. och om det är kort geografiskt eller kulturellt avstånd,
3. till händelser och förhållanden,

4. som är sensationella eller överraskande,
5. handlar om enskilda elitpersoner,
6. och beskrivs tillräckligt enkelt,
7. men är viktiga och relevanta,
8. utspelas under kort tid men som del av ett tema,
9. har negativa inslag,
10. och har elitpersoner som källor.

Att Trumps uttalande om Sverige blev en global nyhet kan förklaras genom att flera av dessa punkter ingick. Det var ett politiskt uttalande som tog upp de terrorattacker som hade skett på olika platser i Europa tiden innan uttalandet. USA och Sverige är två länder som av många ses som relativt lika, vilket gör att det kulturella avståndet blev kort. Det var i hög grad ett överraskande uttalande eftersom Trump talade om Sverige på ett sätt som krockade med den bild av Sverige som vanligtvis kommuniceras i media. Flyktingfrågan debatterades flitigt i media vid tiden för uttalandet, vilket innebar att nyheten var en del av ett tema. Dessutom var det en elitperson, USA:s president, som var källan till nyheten.

3.5.1 Myten att medierna speglar verkligheten

En vanlig föreställning om nyhetsmedier är att de är en spegelbild av verkligheten, en seglivad myt som ger dessa medier stor makt (Fairclough, 1995a). För att den makten ska vidmakthållas behövs en annan – att verkligheten är transparent och kan läsas utan att medieras eller tolkas. Den bild som återges av verkligheten är ofta medierad genom de ovan nämnda ideologiska glasögonen, vilket innebär att ett liberalt nyhetsmediums bild av Sverige inte behöver överensstämma med den bild som återges av ett konservativt nyhetsmedium.

De nyhetskällor som föredras är individer med kända åsikter som är välkända och innehar en officiell eller semi-officiell position, faktorer som bidrar till att deras påståenden ses som trovärdiga (Halloran, Elliot & Murdock, 1970). Som en konsekvens blir principerna av vilka som får yttra sig i medier i hög grad en social konstruktion och inte en spegling av verkligheten (Fairclough, 1995a). Dagens massmedia som tv, radio och tidningar kan på ett dolt sätt överföra röster från de

som redan innehar en social makt. Genom en asymmetrisk maktrelation tas dessa röster som sunt förnuft.

Enligt Strömbäck (2014) föredrar individer information som bekräftar deras egna åsikter och verklighetsuppfattningar. Individer vill, ofta omedvetet, uppleva att de är konsekventa och att deras åsikter och handlingar hänger samman. Detta gör att individer inte bara sympatiserar med åsikter utan även med den som uttrycker åsikten. Om en företrädare för ett politiskt parti gör ett uttalande är det troligt att anhängare av detta parti tycker det är ett bra uttalande. Individer som inte röstar på detta parti tycker förmodligen att det är ett dåligt uttalande eftersom det kommer från en person som företräder något de inte tror på eller sympatiserar med.

Olika nyheter och medietexter vänder sig till olika målgrupper. Ofta har nyhetsproducenten en specifik publik i åtanke och skriver texten på ett sätt som gör att just den publiken kan tolka den på det sätt producenten har tänkt sig (Hall, Critcher, Jefferson, Clarke & Roberts, 2013). Genom att "översätta" en händelse till ett språk som är mer familjärt för den avsedda publiken blir den en del av deras förgivettagna verklighet.

Media har en inflytelserik position i samhället (Fairclough, 1995b). Att förstå hur relationer är konstruerade i media mellan publik och de som dominerar ekonomin, politiken och kulturen är viktigt för att förstå relationen mellan makt och dominans i samhället.

3.5.2 Mediernas makt

McCombs och Shaw (1972) myntade begreppet dagordningsteorin (*the agenda setting theory*) som behandlar mediernas makt över individer. Teorin utgår från att verkligheten är obegränsad och att individer har ett behov av att orientera sig vilket leder till att de söker ledtrådar från omgivningen. Utifrån denna teori menar McCombs och Shaw att media har makt att bestämma *vad* individer ska tänka något om men också *hur* de ska tänka beroende på rapporteringens omfattning och uttryck. Relaterat till vår studie kan *vad* individer tänker något om vara flyktingströmmen som kommit till Sverige och *hur* de tänker om detta är beroende på vilken media de tar del av. Framför allt menar de att media har stor makt över vilka frågor individer tar ställning till.

Fiske och Taylor (1991) förklarar fenomenet *priming* som sambandet mellan yttre stimuli, som mediernas innehåll, och de bedömningar individer gör av någonting. Individer använder nyligen tolkad information och idéer de får från medierna för att förstå det som händer i omgivningen. Strömbäck (2014) återger hur teorin om priming har utvecklats och kopplat in noder; ord som är länkade till varandra och upplevs som positiva, negativa eller neutrala. Exempel på noder som är kopplade till varandra är *Trump* och *USA*. Vilka noder individer kopplar samman beror till stor del på vilka ord som återkommer tillsammans i medias rapportering. Ju oftare två eller flera noder uppmärksammas tillsammans desto mer tillgängliga är de. Priming bidrar till att förklara mediernas makt över vad individer anser viktigt och hur detta framställs.

Goffman (1986) grundade teorin om ramverk (*frameworks*) där han menar att individer tolkar händelser i omgivningen utifrån ett eget primärt ramverk. Det primära ramverket ses som naturligt för individen och tas för givet som den rätta tolkningen. Flera forskare har byggt vidare på teorin som idag refereras till som *framing*. Strömbäck (2014) beskriver framing som utformning, gestaltning eller inramning. Med hjälp av framing kan något utformas eller gestaltas på ett visst sätt. Vidare beskriver Strömbäck gestaltningsteorin (*framing theory*) som bygger på två antaganden. Det första antagandet är att medierna inte beskriver verkligheten utan varje medium konstruerar och gestaltar sin egen verklighet. Det andra antagandet är att individers bilder av verkligheten bygger på den bild media har konstruerat i sin rapportering.

Tystnadsspiralen (*the spiral of silence*) formulerades av Noelle-Neumann (1974). Teorin utgår från att människan är en social varelse med rädsla för att bli socialt isolerad. Om någon delar åsikt med den stora massan får hen bättre självförtroende och vågar uttrycka sin åsikt. Den som inte delar åsikt med den stora massan blir mer osäker på sig själv och mindre benägen att uttrycka sin åsikt då följderna av detta kan bli social isolation. Noelle-Neumann menar att tystnadsspiralen som fenomen används av medier för att skapa opinion bland individer. Medierna tillhandahåller de rådande åsikterna varpå en individ kan välja att bemöta dessa med sitt godkännande och förespråka dem eller låta sig tystas.

Noelle-Neumann (1974) utvecklar resonemanget att det viktiga inte är vilka opinioner som är i majoritet utan det avgörande är vilken opinion som *upplevs* vara i majoritet eller på den vinnande sidan. Media är den aktör som avgör vilka

nyheter som publiceras och spelar därmed en viktig roll i opinionsklimatet. Om medierna framställer en åsikt som avvikande eller i minoritet är det troligt att individer med denna åsikt väljer att tystna eller byta åsikt. Detta leder till att färre personer ger uttryck för sina åsikter. Känslan av minoritet och social isolation blir då större vilket leder till att fler väljer att byta åsikt. En konsekvens av tystnadsspiralen kan bli att individer byter åsikt och den tidigare minoritetsåsikten blir en åsikt i faktisk majoritet. Det kan också tänkas att en individ som upplever sig vara i minoritet inte byter åsikt men väljer att kommunicera bakom stängda dörrar, eller i forum på internet, med individer som tycker samma sak.

Utifrån tystnadsspiralen diskuterar Strömbäck (2014) att oavsett om medierna vill vara en del av det rådande opinionsklimatet eller ej spelar de en viktig roll i samhället. Deras rapportering, eller uteblivna rapportering, påverkar individers uppfattning av opinionsklimatet, vilket genom tystnadsspiralen har betydelse för det verkliga opinionsklimatet.

3.5.3 Truthiness

Enligt Manjoo (2008) har antalet nyhetskanaler och möjligheten till informations-spridning expanderat de senaste åren vilket ger en snabb och enkel tillgång till nyheter. Nyhetskanalerna har alla sin egen agenda vilket gör att hur verkligheten presenteras skiljer sig åt mellan de olika aktörerna. De olika nyhetskanalerna har möjlighet att var och en anlita "experter" för att göra uttalanden vid händelser. En utveckling är dock att flera trovärdiga experter hamnar i skymundan. Ett brett utbud av nyheter, information och experter lämnar möjligheten till konsumenterna att bestämma vilken verklighet de ska tro på. Om en individ inte kan skilja på vilken nyhetskanal som gör den korrekta nyhetsrapporteringen så väljer hen oftast att lyssna på den nyhet som uttalas av en person hen litat på.

Det finns två motsatsbegrepp, generellt förtroende (*generalized trust*) och specifikt förtroende (*particularized trust*) som förklarar vem en individ har förtroende för (Manjoo, 2008). Generellt förtroende har att göra med vad individer tycker om främlingar och specifikt förtroende innebär vad individer tycker om de som påminner om dem själva. Med dagens medier är det lättare att välja vilken information individer vill ta del av – information från främlingar eller information från dem som tänker som de själva. Följden av detta blir att specifikt förtroende,

information som kommer från individer som påminner om en själv, förgör det generella förtroendet, information från främlingar. Vad som är fakta spelar inte längre någon roll, utan det som spelar roll är *vem* informationen kommer från för att individer ska tro på den.

Manjoo (2008) hänvisar till Stephen Colberts begrepp *truthiness* som innebär att när en individ väljer att ta del av en rapporterad verklighet väljer hen samtidigt att inte tro på rapporter från andra aktörer. Detta innebär att de som förespråkar en viss syn på verkligheten formar starka förbindelser med den som tror på deras syn och exkluderar de som ser världen annorlunda. Truthiness är den sanning som *känns* rätt. Känns det rätt behövs inga bevis för att något är sant.

3.6 Att marknadsföra ett land

Både nation branding och public diplomacy är teorier som utgår från kommunikationen om den egna staten till människor i utlandet. Hur begreppen kombineras eller skiljs åt kan skilja från land till land. Nedan beskrivs de båda begreppen var för sig samt hur de förhåller sig till varandra.

3.6.1 Nation branding

Today, the world is one market. The rapid advance of globalization means that every country, every city and every region must compete with every other for its share of the world's consumers, tourists, investors, students, entrepreneurs, international sporting and cultural events, and for the attention and respect of the international media, of other governments, and the people of other countries.

(Anholt, 2007, s. 1)

Enligt Szondi (2008) är nation branding den strategiska presentation som skapas om ett land med syftet att bygga upp förtroende genom att visa sina styrkor ekonomiskt, politiskt och socialt, både i det egna landet och utomlands. Han menar att nation branding blir framgångsrikt när landets varumärke "levs" av medborgarna.

Anholt (2007) poängterar att begreppet nation branding inte bör användas utan istället omtalas som *competitive identity*. Ett land bör inte behandlas som ett varumärke med fokus på reklam utan fokus bör vara att använda landets tillgångar som ett konkurrensmedel. Han menar också att ett lands rykte har en direkt kopp-

ling till landets relationer med andra länder. Detta rykte spelar stor roll i utvecklingen av ekonomiska, sociala, politiska och kulturella framgångar. I citatet ovan beskrivs världen som en snabbt växande marknad där länder, städer och orter måste visa upp sig för att vinna över sina konkurrenter.

I skapandet av ett lands rykte är det sex olika faktorer som har betydelse: turistfrämjandet, landets exportföretag och dess varumärken, politiska beslut, utbyten med utlandet såsom studenter och investeringsföretag, kulturellt utbyte och landets invånare (Anholt, 2007).

3.6.2 Public diplomacy

Pamment (2013) beskriver public diplomacy som kommunikation från en internationell aktör till medborgare i andra länder. Kommunikation används som ett verktyg för att nå ett annat lands styre med syfte att påverka det. Synen på public diplomacy har gått från den traditionella uppfattningen som ett verktyg för att påverka människors beteende via envägskommunikation till det som kallas *new public diplomacy* med fokus på att ändra människors attityder med hjälp av tvåvägskommunikation. Traditionell public diplomacy utgår från att det finns en konflikt mellan stater som kan lösas med hjälp av övertalning medan new public diplomacy fokuserar på att bevara fred genom att bygga och underhålla relationer (Szondi, 2008).

3.6.3 Nation branding och public diplomacy – lika olika?

Public diplomacy och nation branding delar många likheter och kan vara svåra att skilja åt. Enligt Melissen (2005) är den största skillnaden mellan de båda koncepten att public diplomacy utgår från en politisk agenda medan nation branding tar avstamp i ett företagsperspektiv. Beroende på vilket perspektiv som används ser agendan olika ut. Szondi (2008) hävdar att sambandet mellan public diplomacy och nation branding kan skilja sig mellan situation och land. Det finns fem möjliga förhållningssätt mellan de båda begreppen: (1) public diplomacy och nation branding är åtskilda begrepp, (2) public diplomacy är en del av nation branding, (3) nation branding är en del av public diplomacy, (4) public diplomacy och nation branding är åtskilda begrepp men delar gemensamma grunder och (5) public

diplomacy och nation branding är samma koncept som båda finns för att främja det egna landet genom att skapa positiva bilder.

I vår analys utgår vi från att public diplomacy och nation branding är åtskilda begrepp men delar lika grunder. Då vår analys till stor del bygger på information som media förmedlar till invånare i USA är det speciellt intressant att studera public diplomacy som har en politisk agenda där kommunikation till medborgarna i ett land ligger till grund för att nå dess styre.

4 Metod och material

I den här studien har vi utgått från Norman Faircloughs kritiska diskursanalys. Vi börjar med att redogöra för denna teori och metod och vår vetenskapsteoretiska utgångspunkt. Därefter beskrivs hur empiri har samlats in från de aktörer som vi har studerat. I vårt praktiska analysarbete har vi använt oss av Kathy Charmaz variant av grundad teori, som vi redogör för sist i det här avsnittet.

4.1 Vetenskapsteoretiskt perspektiv

Den här studien har sin ontologiska utgångspunkt i en socialkonstruktionistisk och anti-essentialistisk syn på världen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Det innebär att de sätt på vilka vi förstår verkligheten inte är en spegelbild av världen ”därute”, utan istället en produkt av historiska och kulturella föreställningar om världen. Den sociala världen konstrueras och upprätthålls genom interaktion mellan människor och är inte något som är givet på förhand (för en diskussion om begreppen socialkonstruktionism och socialkonstruktivism, se Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

4.1.1 Kritisk diskursanalys

Den definition av diskurs vi har utgått från är poststrukturalistisk och foucauldiansk; en diskurs är en social konstruktion av verkligheten och ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (Fairclough, 1995b; Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Med hjälp av en kritisk diskursanalys går det att utläsa hur olika diskursiva processer kan ses språkligt i olika texter (Fairclough, 1992). Enligt Fairclough är språk något som ger effekter även på makronivå; språk producerar, reproducerar och förändrar sociala strukturer och relationer (Fairclough, 1995a). Inom kritisk diskursanalys finns det därför tre centrala konstruktioner att ta hänsyn till: *texten*, *den diskursiva praktiken* och *den sociokulturella praktiken*. Textanalysen fokuserar på hur en text är uppbyggd och hur den bidrar till att konstruera diskurser och

genrer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Analysen av diskursiv praktik koncentrerar sig på hur textens författare bygger på existerande diskurser och genrer och på hur textens mottagare använder sig av existerande diskurser och genrer när hen konsumerar och tolkar texten. För att analysera den sociokulturella praktiken är det enligt Fairclough inte tillräckligt med diskursanalys. På den här nivån måste hänsyn tas till de kopplingar som finns mellan texter och processer på ett socialt och kulturellt plan, vilket gör att det behövs ett tvärvetenskapligt perspektiv.

Förutom de tre nivåerna finns det fler begrepp som används inom kritisk diskursanalys (Fairclough, 1995a). En *genre* är ett språkbruk som associeras med en bestämd sociokulturell praktik, till exempel en nyhetsgenre. En *diskursordning* är summan av de diskurstyper som används inom och formas av en sociokulturell institution eller domän, till exempel mediernas diskursordning. *Diskurstyper* består i sin tur av diskurser och genrer.

Målet med den kritiska diskursanalysen är att kartlägga sambanden mellan språkbruk och social praktik, och undersöka diskursernas roll i den sociala ordningen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

4.2 Insamlingsmetoder och material

Vårt empiriska material består av texter från Svenska institutets webbsida, webbsidorna Sharing Sweden och sweden.se som Svenska institutet administrerar, samt från sex olika amerikanska nyhetsmedier. Dessa aktörer presenteras nedan.

Texter definieras som det skrivna och talade ordet, men också icke-verbal kommunikation som bilder och gester, det vill säga aktivitet som skapar mening (Fairclough, 1995a). I vår empiri förekommer både verbal kommunikation samt stilla och rörliga bilder, men vår analys omfattar bara den verbala kommunikationen.

De texter vi analyserat tillhör olika genrer. Dels har vi studerat nyhetsartiklar och filmade nyhetsinslag som är publicerade online, dels har vi studerat material publicerat på Svenska institutets olika webbsidor. Svenska institutets material består bland annat av digitala broschyrer, rapporter och faktabaserat material med ett mer marknadsförande syfte än de händelser som medierna rapporterar om.

4.2.1 Svenska institutet

Svenska institutet är en myndighet som arbetar på uppdrag av riksdag och regering. På webbsidan si.se beskrivs myndighetens uppdrag med utgångspunkt i förtroende; dels att skapa förtroende för Sverige och svenska kompetenser, dels att förtroende är grunden för utveckling i Sverige och omvärlden. På webbsidan Sharing Sweden, sharingsweden.se, finns material som riktar sig till en internationell publik med information om Sverige och svenskarna. Den officiella webbsidan för Sverige, sweden.se, innehåller faktabaserad information om Sverige.

4.2.2 Amerikanska medier

Vi har studerat artiklar och nyhetsinslag publicerade mellan den 1 januari och den 31 mars 2017 från följande webbsidor:

- Breitbart (breitbart.com)
- CNN, endast video (edition.cnn.com)
- Fox News, endast video (foxnews.com)
- MSNBC, endast video (msnbc.com)
- The New York Times (nytimes.com)
- The Wall Street Journal (wsj.com/europe)

Breitbart är en amerikansk nyhetssajt som enligt dåvarande operativa chefen Steve Bannon är en plattform för den amerikanska alt-rightrörelsen (Mother Jones, 2016). CNN, MSNBC och Fox News är alla kabel-tv-kanaler som sänder nyheter dygnet runt. Tillsammans är de ledande när det gäller mest sedda nyhetskanaler på kabel-tv, enligt det internetbaserade statistikföretaget Statista (2017). The Wall Street Journal och The New York Times är USA:s två största betalda dagstidningar gällande tryckt upplaga (Statista, 2016).

Dessa medier valdes dels för att de når en stor publik, dels för att de representerar skilda ideologiska inriktningar. Svenska nyhetsmedier är ofta öppna med sin politiska färg och kallar sig till exempel för “oberoende liberal”, men så är inte fallet i USA. Istället utgick vi från de politiska åsikter som mediernas mottagare har. Vi utgick från en amerikansk undersökning som har undersökt de största amerikanska medierna och politiska värderingar bland deras användare (Pew Re-

search Center, 2014). I undersökningen placerades de olika medierna på en skala som sträcker sig från “konsekvent liberal” till “konsekvent konservativ” [våra översättningar], se tabell 1.

Den aktuella tidsperioden valdes på grund av den uppmärksamhet som Donald Trump väckte med sitt uttalande om Sverige i februari 2017. Uttalandet väckte stor uppmärksamhet både i Sverige och USA, och möttes av både stark kritik och medhåll från olika aktörer.

För att identifiera nyheter som berörde Sverige sökte vi på “Sweden” på respektive nyhetsmediums webbsida. Vid sökningen förlitade vi oss på nyhetsmediernas kategorisering och sökfunktion. Enstaka nyheter kan därför saknas i empirin om de inte fanns tillgängliga via sökningen, vilket vi upptäckte var fallet med Breitbart (se nedan). Vi sökte även på ord som “Swedish” och “Swede” men då sökningen resulterade i samma träffar begränsade vi oss till “Sweden”.

Vi fokuserade på nyheter av typen “hårda nyheter”. Hårda nyheter är inte en akademisk term och uttrycket används ofta på olika sätt, men vi utgick från den definition som Reinemann, Stanyer, Scherr och Legnante (2012) gör avseende den dimension som rör ämnen och händelser, det vill säga nyheter som handlar om inrikes- och utrikespolitik, ekonomi och finans. Nyheter där Sverige enbart nämndes i samband med att en person eller organisation kom från eller var baserat i Sverige sorterades bort, samt sammanfattande artiklar som länkade till andra artiklar på webbsidan utan att tillföra något nytt. Se tabell 1 för antal sökträffar och analyserade nyheter och nyhetsinslag för respektive nyhetsmedium.

Gällande Breitbart analyserade vi de nyheter vi hittade under den givna tidsperioden. Sökfunktionen på webbsidan fungerade inte optimalt och när vi påbörjade vår analys av empirin hittade vi länkar till artiklar som berörde Sverige som inte dök upp i sökningen. Därför är antalet analyserade artiklar högre än antalet sökträffar på “Sweden” i Breitbarts fall.

Tabell 1. Nyheter och nyhetsinslag som berörde Sverige under perioden 1 januari–31 mars 2017

Medium	Politisk inriktning	Antal sökträffar på "Sweden"	Antal analyserade nyheter
The New York Times	Konsekvent liberal	152	45
MSNBC	Mestadels liberal	4	4
CNN	Mestadels liberal	3	2
The Wall Street Journal	Både liberal och konservativ	109	35
Fox News	Mestadels konservativ	15	14
Breitbart	Konsekvent konservativ	29	44
Totalt		312	144

4.3 Analysmetoder

I vårt praktiska analysarbete använde vi oss av Charmaz (2006) variant av grundad teori (*grounded theory*). I traditionell grundad teori används en induktiv metod där forskaren *upptäcker* teorier genom att systematiskt arbeta med empiriskt material (Glaser & Strauss, 1967). Även Charmaz är en förespråkare för att arbeta systematiskt, men hon tar avstånd från föreställningen att teori kan upptäckas som ett separat fenomen (Charmaz, 2006). Istället utgår hon från att forskaren är en del av den värld hen studerar och den empiri hen samlar in, och att forskaren *konstruerar* teorier utifrån interaktion med andra människor, perspektiv och forskningsförfaranden, snarare än upptäcker dem.

Charmaz (2006) föreslår ett tillvägagångssätt som består av fem steg för att analysera sitt material. Först och främst är det viktigt att skapa ett rikt, detaljerat och relevant material för att kunna göra en meningsfull analys. Hon poängterar att forskaren bör utveckla sin frågeställning under tiden hen utforskar fältet och inte bara söka svar på sina initiala frågor. Forskarens förförståelse av fältet är av stor vikt, men det är också viktigt att vara öppen för att förståelsen kan komma att ändras under arbetets gång.

För det andra förespråkar Charmaz att forskaren ska koda sitt material, det vill säga att kategorisera empirin med olika beskrivande och förklarande namn. Charmaz menar att forskaren ska använda sig av en kodning som består av två steg, initial och fokuserad. Initial kodning baseras på en närläsning av materialet medan fokuserad kodning går ut på att identifiera de mest framträdande initiala koderna för att kunna definiera skarpa kategorier för större datamängder.

För det tredje rekommenderar Charmaz *memo-writing*. Det innebär att forskaren tidigt i processen börjar analysera sina koder genom att skriva ner tankar och idéer kring dem.

För det fjärde bör forskaren ägna sig åt teoretisk sampling. Genom att samla in kompletterande material inom specifika kategorier som ter sig intressanta men tunna när forskaren skriver sina memos kan hen fördjupa och bestämma riktningen på sin analys. Målet är att kategorierna ska bli mättade, vilket innebär att ny empiri inte tillför några nya teoretiska insikter.

Sist ska forskaren enligt Charmaz röra sig mot *theorizing*, att skapa teorier. Teorierna ska vara väl grundade i empirin men ska samtidigt förstås på ett mer abstrakt och generellt sätt. De är dock inte en spegelbild av verkligheten utan forskarens tolkning av den. I vårt fall bidrar det faktum att vi är två svenskar boende i Sverige till att vi redan har en förförståelse gällande bilden av Sverige, vilket kan färga vår tolkning av hur Sverige framställs av andra.

5 Analys

I den här delen analyserar vi hur Sverige presenteras i empirin med utgångspunkt i tre diskurser som har identifierats. Inledningsvis återges den empiri som har samlats in och analyserats. Därefter diskuterar vi diskursernas kopplingar till ideologier, makt och kunskap samt vilken roll public diplomacy och nation branding spelar. Avslutningsvis analyseras vilken inverkan media och experter har på diskurserna samt hur sanningar produceras och hur desinformation har använts i de fall den har identifierats.

5.1 Mediernas rapportering om Sverige

De olika medierna ger olika bilder av Sverige i sin rapportering. Nyheterna om Sverige från MSNBC och CNN är publicerade dagarna efter Trumps uttalande och fokuserar på den situation som presidenten ville ge sken av i Sverige. Enligt MSNBC gör Sverige resten av världen en stor tjänst genom att ta emot ett stort antal flyktingar och invandringen är en bidragande orsak till att Sverige är ett starkt och framgångsrikt land. Både MSNBC och CNN ifrågasätter varifrån Trump får sin information i sina nyhetsinslag. Eftersom bakgrunden till presidentens uttalande var ett inslag på Fox News ifrågasätter MSNBC och CNN mer eller mindre explicit sanningshalten i den konservativa kanalens nyhetsrapportering.

En överväldigande majoritet av nyheterna från Fox News och Breitbart handlar om en påstådd koppling mellan ett stort flyktingmottagande och en brottsvåg i Sverige. Gemensamt för de båda nyhetsmedierna är också att de menar att den svenska staten förnekar att det finns en sådan koppling.

Förutom nyheter av typen som beskrivs ovan rapporterar Fox News om att Sverige håller på att bestämma sig för om de ska åtala Julian Assange för våldtäktsbrott eller inte, och påpekar att Sverige är ett land som tar denna typ av brott på allvar.

Breitbart tar upp något fler ämnen än Fox News. I ett par artiklar tas Trumps uttalande upp där det också ifrågasätts var han får sin information ifrån. Andra ar-

tiklar behandlar att Sverige har en feministisk regering som till exempel anser att bilism och snöröjning är en genusfråga, att Sverige återinför värnplikten samt att Sverige vill skicka tillbaka asylsökande till Ungern.

De nyheter som är publicerade i The Wall Street Journal har övervägande fokus på ekonomi och frågor relaterade till ämnet. Flera nyheter behandlar Sveriges ekonomiska utveckling, en start bostadsmarknad i landet, låga räntor och utvecklingen för ett stort svenskt företag. Övriga nyheter behandlar Sveriges relation med Ryssland i frågor om spionage och samarbete kring en gasledning i Östersjön. Efter Trumps uttalande om Sverige publicerades ett par artiklar som återger vad som har skett, men tidningen tar inte tydlig ställning gällande om Trumps uttalande är berättigat eller ej. Anmärkningsvärt är även att tidningen publicerade en artikel skriven av Sverigedemokraterna Jimmie Åkesson och Mattias Karlsson där de rättfärdigar Trumps uttalande. En vecka senare publicerades en ny artikel av Morgan Johansson, Sveriges justitie- och migrationsminister, där han bemöter Åkesson och Karlssons uttalande (se avsnitt 5.4.4).

Även The New York Times rapporterar om Sverige efter Trumps uttalande. Till skillnad mot tidigare nämnda medier låter denna tidning fler röster komma till tals. För att redogöra för tillståndet i Sverige intervjuas bland annat Henrik Selin, representant för Svenska institutet, och tidigare flyktingar som nu bor i Sverige. Utöver nyheter som berör Trumps uttalande rapporterar tidningen om Sveriges vilja att ligga i framkant. I flera artiklar återges Sverige som progressivt, bland annat genom att rapportera om att Sverige har en kolskatt, har en kvinna som tronarvinge, genomför försök med sex timmars arbetsdag och erkänner Palestina som stat.

5.2 Ideologi och diskurstyper

I vårt empiriska material har vi identifierat tre olika diskurser när det gäller bilden som kommuniceras om Sverige: *den dystopiska konservativa diskursen*, *den progressiva liberala diskursen* och *den offentliga svenska diskursen*. I analysen förkortar vi dessa diskurser till den konservativa diskursen, den liberala diskursen och den offentliga diskursen. Den konservativa diskursen har ideologiska kopplingar till både konservatismen och alt-rightrörelsen, men vi betecknar den ändå som konservativ trots att alt-rightrörelsen är kritisk mot traditionell konservatism.

Anledningen till detta är att vi inte har kunnat urskilja några större ideologiska skillnader mellan de nyheter vi analyserat från konservativa Fox News jämfört med nyheter från Breitbart som ligger längre till höger på den politiska skalan. Båda mediernas primära fokus är invandringen och de problem de anser att den skapar i Sverige, och de använder sig genomgående av samma uttryck, som till exempel *no go-zoner* (se avsnitt 5.2.1). Av denna anledning kallar vi även Breitbart för ett konservativt medium i analysen.

Den liberala och den offentliga diskursen påminner i stor utsträckning om varandra, men för att kunna skilja dem åt i analysen så har vi gett dem olika beteckningar. En annan faktor som gör det relevant att skilja på dem är att de tillhör olika diskursordningar (Fairclough, 1995a). Den liberala diskursen ingår i likhet med den konservativa i en medial diskursordning, medan den offentliga diskursen ingår i en statlig diskursordning.

5.2.1 Den dystopiska konservativa diskursen

The president was absolutely manifestly correct on Sweden. I was there just last week in Rosengard in Malmo [sic!], in Husby and Rinkeby the suburbs of Stockholm and what I saw was absolutely terrifying [...] for young women, for police and other emergency services, you take your life into your hands when you enter these areas. *Raheem Kassam i Breitbart* (Tomlinson, 2017a, 21 februari)

I vår empiri är de aktörer som bidrar till den dystopiska konservativa diskursen främst Fox News och Breitbart, men i viss utsträckning även The Wall Street Journal. Trumps uttalande om Sverige, som baserades på ett inslag i Fox News, är ett resultat av denna diskurs. Ett kännetecknande drag hos diskursen är följaktligen att legitimera Trumps uttalande och på så sätt förstärka diskursen, vilket är tydligt i citatet som återges ovan. Kassam är chefredaktör för Breitbart London och den mörka och negativa bild han förmedlar av Sverige är typisk för den konservativa diskursen. Positiva utsagor om Sverige förekommer i princip inte alls inom diskursen, och detta uteslutande av *vad* som får sägas är något som är kännetecknande för en diskurs (Foucault, 1972; Nilsson, 2008). En diskurs karaktäriseras också av *vem* som får säga något (Foucault, 1972), och trots att flyktingar och invandrare spelar en väsentlig roll i diskursen får de aldrig komma till tals i materialet vi har analyserat.

Speaking of arrivals from Muslim countries, perhaps no nation on earth is more committed to accepting foreign migrants and refugees than Sweden. 2016 alone, the country accepted more than 160 000 asylum seekers, despite having a population of less than ten million people. Only 500 of these migrants were able to get jobs in Sweden, but if these arrivals aren't able to work, they are at least able to commit crimes, quite a few of them in fact. *Ed Henry i Fox News* (2017a, 17 februari)

Ett centralt tema inom den konservativa diskursen är att Sverige framställs som ett generöst land när det gäller flyktingmottagande, men innebörden av generös är i det här fallet negativ. Kännetecknande för en diskurs är att olika teman länkas samman för att skapa regelbundenheter (Foucault, 1972), och att en generös flyktingpolitik sätts i samband med en påstådd brottsvåg i Sverige är ett exempel på detta. I citatet ovan, som kommer från det nyhetsinslag som Trump såg innan han uttalade sig om Sverige, får Fox News det att framstå som att invandrare blir kriminella istället för att skaffa jobb. I synnerhet är det invandrare från muslimska länder som pekats ut som den grupp som skapar mest problem i Sverige.

Baserat på detta framställs Sverige som ett ”multikulturellt experiment” [vår översättning] som har gått fel (Tomlinson, 2017b, 21 februari). För att förstärka den koppling som påstås förekomma mellan invandring och kriminalitet pekar de konservativa medierna på en rad problem de anser finns i Sverige. Exempelen nedan kommer från Breitbarts artikel *Ten reasons Sweden's 'muticultural utopia' is massively failing* (Tomlinson, 2017b). Graden av sanning i dessa påståenden återkommer vi till i avsnitt 5.5.2.

Enligt artikeln finns det minst 55 stycken så kallade no go-zoner i Sverige (Tomlinson, 2017b). De platser som uttryckligen kallas no go-zoner i samtliga analyserade Breitbartartiklar är dock endast tre; förorterna Husby och Rinkeby utanför Stockholm och antingen Malmö som helhet eller enbart stadsdelen Rosengård i Malmö. Enligt Breitbart kännetecknas de här platserna av att majoriteten av de som bor där är födda utomlands, att kriminaliteten är utbredd och att polis och annan utryckningspersonal har slutat att operera där eller riskerar att utsättas för stenkastning eller andra trakasserier om de tar sig dit. Breitbart återkommer ofta till dessa så kallade no go-zoner i sina nyheter om Sverige, även när de rapporterar om händelser som inte har skett på en av dessa platser. I en artikel som tar upp

en explosion som har skett i en del av Göteborg som inte räknas som en no go-zon, avslutar författaren ändå artikeln med att ta upp fenomenet no go-zoner (Deacon, 2017b). På så sätt låter Breitbart en väldigt liten del av Sverige representera hela landet, vilket är ännu ett exempel på ett försök att skapa regelbundenheter mellan olika utsagor (Foucault, 1972).

En annan sak som tas upp i artikeln är att Breitbart menar att invandrare, i synnerhet asylsökande, begår våldtäktsbrott (Tomlinson, 2017b). Breitbart gör skillnad på vilka offren är. Dels menar de att asylsökande våldtar andra asylsökande på flyktingboenden, där både gärningsmän och offer ofta är minderåriga, dels menar de att invandrare våldtar svenska kvinnor, där Breitbart använder de sexuella övergrepp som skett på olika festivaler runt om i Sverige som exempel.

Enligt Breitbart är den bild av Sverige som de visar upp den sanna bilden av Sverige, men det är just denna bild de menar att bland annat den svenska staten och svenska medier förnekar (se även avsnitt 5.5.1):

If there's one thing you don't want in Sweden, it's being called a racist. Exposing migrant crimes can lead to being shunned by polite Swedish society. *Breitbart* (Tomlinson, 2017b, 21 februari)

För att upprätthålla den positiva bilden av Sverige menar Breitbart att flera olika auktoriteter censurerar statistik och kommer med bortförklaringar, som till exempel att polisen skyller våldtäktsbrott där gärningsmannen har invandrarbakgrund på den "nordiska alkoholkulturen" och "okunnighet" [våra översättningar] (Tomlinson, 2017b, 21 februari).

Diskursen bygger till stor del på en dikotomi om "vi och dem" där svenskar och invandrare ses som två grupper av individer med för olika värderingar för att fungera i samma land. Den implicita meningen är dock att texterna ska tolkas som att det är de amerikanska värderingarna som hotas av en stor invandring, inte de svenska. Den ideala läsaren av de konservativa medierna ska kunna tolka texterna på ett sätt som gör att Sverige blir ett avskräckande exempel på hur det skulle kunna bli i USA om den amerikanska staten bestämde sig för att ta emot ett stort antal flyktingar, främst från muslimska länder (Hall et al., 2013).

De ideologiska kopplingarna till både konservatismen och alt-right rörelsen är tydliga. Inom konservatismen ses en stor samhällsförändring som ett ökat antal

flyktingar som ett hot mot traditionella amerikanska värden. Enligt alt-rightrörelsen blir det resultat av en generös flyktingpolitik som diskursen påskiner ett bevis på de multikulturella krafter som USA hotas av.

5.2.2 *Den progressiva liberala diskursen*

A local official in Sweden has a novel proposal to improve work-life balance and lift the local birthrate: give municipal employees an hourlong paid break each week to go home and have sex. Sweden is already celebrated for its generous welfare state, including 480 days of paid parental leave, universal health care and a common ritual of coffee and pastry, known as fika, which is considered sacrosanct. *The New York Times* (Bilefsky & Anderson, 2017, 23 februari)

I vår empiri är *The New York Times*, MSNBC, CNN och till viss del *The Wall Street Journal* de aktörer som bidrar till den progressiva liberala diskursen. Enligt diskursen är Sverige ett välfärdsland och en progressiv stat som ligger i framkant inom många områden. Denna utsaga illustreras med hjälp av citatet ovan från en artikel som handlar om Övertorneås förslag att kommunanställda ska få använda sina friskvårdstimmar till att ha sex med sin partner (Bilefsky & Anderson, 2017).

Sweden was ranked the best country in the world for women. That may come as a surprise to American conservatives, some of whom – like the Fox News host Bill O’Reilly have argued in recent weeks that criminal hordes of Muslim immigrants have forced frightened Swedish women to barricade themselves at home.
The New York Post (Stack, 2017, 7 mars)

Ett annat exempel på mediernas rapportering som bidrar till den liberala diskursen är en artikel som delger att Sverige utsetts till det bästa landet i världen för kvinnor och barn att leva i enligt en amerikansk undersökning (Stack, 2017). Artikel-författaren tar också tillfället i akt att dementera den konservativa diskursen, som menar att svenska kvinnor inte vågar gå utomhus på grund av att Sverige har tagit emot ett stort antal flyktingar från muslimska länder. Citatet är ett exempel på den roll språket spelar när det gäller att uppnå samförstånd och kampen diskurser emellan när den sanna bilden av något ska återges, samt hur olika diskurser kan försöka underminera varandra (Fairclough, 1995a; Nilsson, 2008).

Den liberala diskursen är dock inte enbart positiv utan även ifrågasättande när det gäller bilden av välfärdslandet Sverige. En artikel i *The Wall Street Journal* tar upp att Sverige återinför värnplikten och placerar trupper på Gotland för att kunna försvara sig mot ett eventuellt ryskt hot, något som inte stämmer överens med den traditionella bilden av Sverige som neutralt (Marson, 2017).

Trumps uttalande om Sverige tas också upp av de liberala medierna vilket bidrar till den liberala diskursen. Ett stort antal artiklar och nyhetsinslag behandlar en eventuell koppling mellan ett stort flyktingmottagande och ökande kriminalitet. Enligt den liberala diskursen innebär ett stort flyktingmottagande stora utmaningar för Sverige, men till skillnad från den konservativa diskursen så anses de problem som kan uppstå vara sammankopplade med socioekonomiska faktorer snarare än att dessa människor är födda någon annanstans än i Sverige. Till skillnad från de konservativa medierna så låter de liberala även flyktingar och invandrare komma till tals i artiklarna. I Malmö träffar *The New York Times* en man som ursprungligen är från Libanon, som anser att det största problemet gällande integration är att den svenska staten inte förklarar vad det innebär att vara svensk medborgare (Selsoe Sorensen, 2017). Vidare rapporterar de liberala medierna om Sverige som ett generöst land som öppnat sina gränser.

Sweden did take in hundreds of thousands of immigrants from Syria, from Yemen, from Somalia over the last couples of years. They see themselves as a humanitarian superpower. [...] And yes, it's been expensive and difficult at times to help move forward the simulation, but they are absolutely committed to it and that have benefitted the country. *Mark Brzezinski i MSNBC (2017, 20 februari)*

I ett inslag på MSNBC framställs Sverige som en viktig partner till USA och kallas för en "humanitär supermakt" [vår översättning] (MSNBC, 2017, 20 februari). Sverige gör resten av världen en stor tjänst genom att ta emot ett stort antal flyktingar. Det är svårt och dyrt, men gör att det går bra för Sverige. I inslaget påpekas att det går bra för både ekonomin och industrin och att det inte syns någon större ökning när det gäller kriminaliteten i Sverige.

Diskursens kopplingar till liberalismen framträder genom att fokus ligger på individens rätt att röra sig över hela världen. Sverige blir även ett föregångsland

eftersom staten tar emot många flyktingar och ser till många individers bästa intressen och inte bara landets egna.

5.2.3 Den offentliga svenska diskursen

I vår empiri är Svenska institutet den aktör som bidrar till den offentliga svenska diskursen. Då Svenska institutet som aktör arbetar för att skapa en positiv bild av Sverige ligger det i diskursens natur att bilden av Sverige är övervägande positiv. Svenska institutet fokuserar på Sveriges traditioner, värderingar och framstående personer. För att hitta ett "svenskt anslag" i sin kommunikation använder de sig av fyra kärnvärden: öppenhet, äkthet, omtänksamhet och nytänkande (Svenska institutet, u.å.b).

Sweden is a free and open society. Its people have the right to take part in demonstrations, freedom of speech, a free press, the opportunity to move freely in nature and the right to scrutinise those in power. Openness is also about creating an equal society. (Sweden.se, u.å.a)

Citatet ovan tar upp de faktorer som enligt Svenska institutet kännetecknar det svenska samhället, och är ett typiskt exempel på hur Svenska institutet kommunicerar kring Sverige.

Sweden believes that women and men should have equal power to shape society and their own lives. Often considered a gender equality role model, Sweden has come a long way. Still, there's room for improvement. (Sweden.se, u.å.b)

I flera fall för Svenska institutet talan för hela svenska folket, som i citatet ovan där det framstår som att hela staten Sverige anser att män och kvinnor ska vara jämställda. Enligt Fairclough (1995a) är den mest framträdande effekt som kan ses inom diskurser att de ses som naturliga eller som sunt förnuft, vilket är fallet i denna hegemoniska jämställdhetsdiskurs. Det är också ett exempel på den typ av normaliserande och kontrollerande makt som olika makt-kunskapsregimer använder sig av för att producera olika sanningar (Foucault, 1980a). Jämställdhet mellan män och kvinnor är i de flestas ögon något positivt, men samtidigt finns det grupperingar även i det svenska samhället som inte förespråkar jämställdhet mellan

män och kvinnor. Dessa grupperingar får inte komma till tals inom den offentliga svenska diskursen (Foucault, 1972), även om det sist i citatet tas upp att det finns utrymme för förbättringar.

Svenska institutet har också tvingats bemöta den konservativa diskursen som hävdar att det svenska flyktingmottagandet bidrar till en ökad kriminalitet. Fakta om invandring eller personliga berättelser från asylsökande och invandrare finns på alla tre webbsidor som Svenska institutet administrerar. På si.se publicerades en digital broschyr dagarna efter Trumps uttalande om Sverige, som konkret bemöter de påståenden om invandring som känns igen från den konservativa diskursen (Svenska institutet, u.å.d). Dessa påståenden bemöts med hjälp av fakta och kan i många fall dementeras, men vissa påståenden stämmer helt eller delvis enligt Svenska institutet. Ett påstående som stämmer är att endast 500 av de asylsökande som kom till Sverige 2015 fick anställning (se avsnitt 5.2.1, dock verkar Fox News ha tagit fel på årtal eftersom de talar om asylsökande som kom under 2016). Att så få av dessa asylsökande fick arbete blir ett bakslag mot den offentliga diskursen, som förknippas med ord som öppenhet och omtänksamhet.

5.2.4 Diskursiva utestängningsprocedurer

Trump's uttalande om Sverige ledde till global medial uppmärksamhet vilket gjorde att Svenska institutet tvingades bemöta hans påståenden. I samband med detta blev de diskursiva utestängningsprocedurer som Foucault (1993) menar förekommer i samhället tydliga. Enligt Foucault är den tredje utestängningsproceduren, motsättningen mellan sant och falskt, den procedur som kontrollerar andra diskurser. Svenska institutet, som arbetar på uppdrag av riksdag och regering och därmed besitter en kontrollerande makt, strävar säkerligen efter att ge en rättvis men positiv bild av Sverige, men plötsligt blev den offentliga diskursen infiltrerad av den konservativa diskursen som påstod att den bild av Sverige som den svenska staten och liberala medier ger av Sverige är lögnaktig.

De konservativa medierna menar att ett stort flyktingmottagande skapar problem, men det är det inte tillåtet att tala om i Sverige. Det är ett exempel på den första och mest framträdande utestängningsproceduren – förbudet och att vem som helst inte får säga vad som helst (Foucault, 1993).

Den andra utestängningsproceduren, skillnaden mellan förnuft och vansinne (Foucault, 1993), tolkas sannolikt på olika sätt beroende på vilken diskurs som anses vara sann. Enligt konservativa Fox News är Tucker Carlson av åsikten att det är de liberala svenskarna som är vansinniga eftersom “de hellre förstör sitt egna land än blir kallade rasister” [vår översättning] (Fox News, 2017d, 2 mars).

5.3 Att kommunicera Sverige bilden

I Svenska institutets strategi för Sverigefrämjande verksamhet finns ett tjugotal prioriterade länder att arbeta mot. USA är ett av tolv länder som är prioriterade i första hand. Att vara ett prioriterat land innebär att det finns en låg kännedom om Sverige och att det finns en stor potential att sätta in svenska insatser (Svenska institutet, u.å.c). Enligt Anholt (2007) är ett lands rykte beroende av dess relation med andra länder och ett bra rykte leder till större möjligheter i utvecklingen av ekonomiska, sociala, politiska och kulturella framgångar. Som en effekt av medias rapportering kan det tänkas att individer anpassar sin bild av Sverige efter den rapportering de tar del av. En positiv bild av Sverige gör det mer troligt att turister och investerare lockas till Sverige medan en negativ bild gör det mer troligt att besöksnäringen minskar vilket resulterar i bland annat en minskad ekonomisk framgång.

Public diplomacy är den kommunikation internationella aktörer använder för att kommunicera med medborgare i andra länder och därigenom påverka landets styre (Pamment, 2013). Arbetet med Sverige bilden är ett tydligt exempel på Sveriges arbete att påverka utländska medborgare, i bland annat USA, att se Sverige som ett progressivt land som är öppet och välkommande. På sweden.se återfinns nedanstående citat om mänskliga rättigheter, vilket bidrar till diskursen om Sverige som progressivt och öppet.

Sweden and human rights have a long history. In 1766, Sweden became the first country to introduce freedom of the press. Today, human rights are central to Swedish foreign policy. (Sweden.se, u.å.c)

Den liberala diskursen stämmer till stora delar överens med den offentliga diskursen. I de liberala medierna kan artiklarna om Sverige ofta kopplas till de fyra

kärnvärdena. Till exempel ser vi i artiklar och nyhetsinslag om invandringen till Sverige att Sverige framställs som öppet, omtänksamt och äkta. Även nytänkande återfinns i artiklar. Bland annat behandlar en artikel Sveriges väg mot ett kontantlöst samhälle från politiskt beslut till att faktiskt fungera praktiskt i samhället (Mims, 2017).

Även den konservativa diskursen kan kopplas till Svenska institutets kärnvärden, men i en negativ kontext. Sverige beskrivs som öppet i definitionen att många flyktingar tas emot, men denna öppenhet påstås leda till negativa konsekvenser. Enligt den konservativa diskursen visat Sverige omtanke om invandrarna, men på ett sätt som gör att invandrarna drar nytta av det svenska välfärdssamhället utan att ge något tillbaka.

Enligt Anholt (2007) har ett lands rykte en direkt koppling till landets relationer med andra länder. Detta rykte är viktigt för ekonomiska, sociala, politiska och kulturella framgångar. Svenska institutet beskriver ett nationsvarumärke på följande sätt:

Ett nationsvarumärke är summan av alla intryck som människor har av det som sägs och görs i landet. (Svenska institutet, u.å.c)

I Svenska institutets arbete med Sverige bilden är ovanstående citat viktigt att ta hänsyn till. Det räcker inte att Svenska institutet själva sprider positiv information om Sverige i sina egna mediekkanaler. För att nå fram till individer och sprida ett nationsvarumärke som stämmer överens med målet krävs att både nationella och internationella medier sprider sin mening, som stämmer överens med vad Svenska institutet vill förmedla.

Enligt Szondi (2008) har public diplomacy med fokus på att lösa konflikter mellan stater utvecklats till new public diplomacy, vars fokus är att bygga och underhålla relationer. Svenska institutets kärnvärden kan tolkas som verktyg för att bygga relationer med medborgare i andra länder och på så sätt förebygga att en konflikt uppstår. Utöver kärnvärdena är det stort fokus på förtroende både när det gäller förtroende för Sverige som land och dess kompetenser men också gällande förtroendets roll för framtida utveckling.

Svenska institutet är en myndighet som skapar förtroende för Sverige och svenska kompetenser. Förtroende är grunden för utveckling i Sverige och omvärlden. (Svenska institutet, u.å.a)

En lyckad relation leder till ett förbättrat rykte och blir därmed ett steg på vägen för att utveckla de ekonomiska och sociala målen. Enligt citatet ovan menar Svenska institutet att arbetet för att skapa förtroende för Sverige lägger grunden för landets utveckling. Public diplomacy som teori handlar om att bygga relationer med medborgare i ett annat land, men Svenska institutet uppger att deras uppdrag är att skapa förtroende som grund till utveckling. Kan public diplomacy fortfarande ses som ett medel för att bygga relationer eller är det mer korrekt att se det som ett medel för att bygga en starkare stat?

5.3.1 Att kontrollera bilden av Sverige

Teknologisering av diskurser är enligt Fairclough (1995a) en process som kännetecknas av att dominerande aktörer i samhället försöker kontrollera en diskurs. Både media och myndigheter är dominerande aktörer i samhället som på olika sätt försöker styra diskurser på ett sätt som gagnar dem, men i det här avsnittet använder vi oss av Faircloughs resonemang i analysen av Svenska institutet och den offentliga diskursen, eftersom vi anser att det är där denna process är tydligast.

Svenska institutets arbete går ut på att upprätthålla och sprida den bild som traditionellt förknippas med Sverige – det öppna och omtänksamma landet i norr. De som arbetar på Svenska institutet kan betraktas både som specialister på Sverigebilden men också de som bestämmer hur bilden av Sverige ska kommuniceras, vilket innebär att de har rollen som gatekeepers (Weibull & Wadbring, 2014) och det som Fairclough (1995a) kallar diskursteknologer. Kännetecknande för teknologisering av diskurser är att dessa individer har en professionell relation till kunskap (Fairclough, 1995a), och anställda på Svenska institutet har tillgång till kunskap om Sverige som de flesta andra inte har. Därför är det lätt att förutsätta att den bild de ger av Sverige är sann.

En annan karaktäristiska för teknologisering av diskurser är ett skifte i övervakningen av diskurspraktiker (Fairclough, 1995a). Svenska institutets bild av Sverige är inte något som är begränsat till en lokal institutionell nivå. Tvärtom ar-

betar de aktivt med att denna bild ska spridas även till andra institutioner runt om i världen. Ett sätt att göra detta är att erbjuda så kallade *toolkits* som finns att ladda ner via webbsidan sharingsweden.se, vilka beskrivs som “färdiga uppsättningar med verktyg och instruktioner om olika ämnen som förser dig med både idéer och material till ditt evenemang [som handlar om Sverige]” [vår översättning] (Sharing Sweden, u.å.). Att simulera en diskurs på grund av att den har en förväntad effektivitet är en annan faktor som kännetecknar teknologisering av diskurser (Fairclough, 1995a). Genom att anamma en marknadsdiskurs gör Svenska institutet det enkelt för intressenter att hitta och sprida Svenska institutets egna material. Genom att använda sig av denna process är det ett försök från Svenska institutets sida att försöka centralisera och standardisera den offentliga diskursen. Fairclough (1995a) påpekar att denna process är svår att hålla vid liv och att den kan leda till motstånd. Den konservativa diskursen som vi har identifierat i den här studien är ett tydligt exempel på hur ett sådant motstånd kan te sig.

5.4 Makt-kunskap och media

Massmedia spelar en viktig roll när det gäller vilka sanningar som produceras i samhället (Fairclough, 1995a). Vilka som får yttra sig i media är i stor utsträckning en social konstruktion, vilket är ett exempel på den normaliserande och kontrollerande makt som media besitter (Fairclough, 1995a; Nilsson, 2008). Diskursernas roll är att de vidareför och producerar makt, men de kan också underminera andra diskurser och skapa motstånd (Nilsson, 2008). I det här avsnittet diskuterar vi vilka strategier medierna använder sig av för att försöka kontrollera de diskurser som förekommer om Sverige och vilka sociala effekter detta kan tänkas leda till.

5.4.1 När media kommunicerar om Sverige

Språket spelar en viktig roll inom maktutövning eftersom det är genom diskurser som samförstånd uppnås och ideologier överförs (Fairclough, 1995a). Liberal-konservativa The Wall Street Journal skriver i en artikel att “Sverige hävdar att de har en ’feministisk utrikespolitik’, men under en officiell resa till Iran förra månaden täckte flera kvinnliga ministrar sina huvuden” [vår översättning] (Safai, 2017, 1 mars). Genom att skriva feministisk utrikespolitik inom citattecken och uppe

att de kvinnliga ministrarna täckte sitt hår ifrågasätter artikelförfattaren hur genuin Sveriges feministiska utrikespolitik egentligen är. Den bild av Sverige som *The Wall Street Journal* förmedlar bidrar till en diskurs som menar att feminismen har gått till överdrift när till och med politiken kallas feministisk och att Sveriges ministrar dessutom inte efterlever den.

Det är sällan eller aldrig som Sverige beskrivs helt i linje med vad Svenska institutet vill förmedla, det vill säga Sverige som ett renodlat nytänkande, öppet, omtänksamt och äkta land. Istället innehåller nyheterna något som anses viktigt att uppmärksamma och som har ett högt nyhetsvärde (se Hvitfelds formel, avsnitt 3.5). En stor del av nyheterna som har analyserats, både i de konservativa och de liberala medierna, har handlat om flyktingströmmen till Sverige sett ur olika synvinklar. Utifrån Hvitfelds (1985) värderingspunkter för en nyhet syns tydliga paralleller till de publicerade nyheterna.

President Donald Trump on Monday criticized Sweden's immigration policies after walking back his suggestion that a major incident had recently occurred in the Nordic country. *The Wall Street Journal* (Gauthier-Villars, 2017, 20 februari)

Citatet ovan är en del i efterskalvet efter att Trump antogs hänvisa till en stor incident som skedde i Sverige till följd av flyktingströmmen, men som aldrig tog plats. Nyhetsvärdet i detta citat bygger framförallt på att det har Trump, en elitperson, som källa och handlar om en sensationell händelse. Grunden till en nyhet behöver inte vara sann så länge nyheten bygger på intresseväckande information, som i detta fall då den uppfattas som dramatisk, väcker känslor, och har negativa inslag (Weibull & Wadbring, 2014). Sverige bilden blir i mångt och mycket ett resultat av händelser och nyheter som ligger utanför Sveriges kontroll.

I rapporteringen om Sverige kopplat till problem i och med en stor flyktingström använder framförallt de konservativa medierna denna nyhet som ett påstående att mottagande av flyktingar leder till ökat antal brott och ett otryggt samhälle. I de konservativa mediernas rapportering används Sverige som ett exempel på ett land som öppnat sina gränser och på grund av det är på väg mot sin egen undergång. Rapportering kopplad till känslor och omständigheter utelämnas; de konservativa medierna nämner inte att delar av världen är i kris och människor

flyr sina hemländer, utan fokuserar istället på de påstådda konsekvenser ett mottagarland kan drabbas av.

5.4.2 *Vilken verklighet är verklig?*

Enligt dagordningsteorin bestämmer medierna både vad vi ska tänka om något och hur vi ska tänka om det, det vill säga att det som rapporteras i media är också det vi bestämmer vår åsikt om (McCombs & Shaw, 1972). Teorierna om priming och framing utvecklar och förklarar varför människor skapar sig den uppfattning de har. Primingteorin utgår från noder, det vill säga ord som förknippas med varandra. I denna analys utgör *Sverige* en nod. Resterande noder är ord som ofta förekommer tillsammans med rapportering om Sverige (Fiske & Taylor, 1991; Strömbäck 2014).

I de konservativa medierna är vanligt förekommande noder *kriminalitet*, *muslimer* och *no go-zoner*. I de liberala medierna är vanligt förekommande noder *flyktingar*, *invandring* och *asyl*. Alla medier, både konservativa och liberala, rapporterar om flyktingsituationen i Sverige men med olika kontenta. De konservativa medierna sätter Sverige i samband med ord som kriminalitet och no go-zoner och menar att orsakerna till detta är invandring, framförallt från muslimska länder. I denna kontext upplevs Sverige som ett farligt land som tappat kontrollen. En artikel publicerad i Breitbart pålyser detta redan i rubriken: *Migrant charged with rape of minors 'deliberately exposed' victims in Sweden to HIV* (Hale, 2017b). Även de liberala medierna skriver om ämnen som invandring och asyl men här skiljer sig rapporteringen mot den konservativa då den är mer nyanserad. I en artikel i The New York Times återges att Sverige har ändrat sina regler för invandring: "Många regeringar begränsar välkommandet av utlänningar. Sverige skärpte sina regler för flyktingmottagande förra året" [vår översättning] (Smale, 2017, 23 februari).

De noder som förekommer i de liberala respektive konservativa medierna påminner vid första anblick om varandra men ger skilda associationer. En individ som främst tar del av konservativa medier förknippar troligtvis Sverige med muslimsk invandring och kriminalitet vilket ger en negativ bild av Sverige. En individ som främst tar del av liberala medier kommer troligtvis vara mer objektiv i sin bild av Sverige då rapporteringen innefattar både de negativa aspekterna såsom

om landet klarar av en stor invandring men som också ifrågasätter om påståenden stämmer eller om det är felaktiga fakta som sprids. En ytterligare aspekt att ta hänsyn till är det skrivna språkets makt över människor. Fairclough menar att texters egenskaper används för att vidmakthålla eller underminera maktrelationer (Fairclough, 1995a; Forgacs, 2000). Att de liberala och konservativa massmedierna använder olika språkbruk och olika noder som länkas till varandra och utgör en helhet kan därmed ses som ett medel för att bygga upp olika diskurser och skapa en samhörighet bland dess anhängare.

Enligt framingteorin (se avsnitt 3.5.2) gestaltar medierna verkligheten utifrån sina egna preferenser. Människor upplever därför verkligheten utifrån vad som presenteras i media. Med andra ord finns det inte en allmängiltig verklighet utan alla skapar sin egen verklighet utifrån de medier som konsumeras. Citatet nedan är ett exempel då den liberala tidningen *The New York Times* anser sig förmedla den korrekta verklighetsbilden och ifrågasätter samtidigt den verklighetsbild som kommuniceras av konservativa media.

Right-wing news media in the United States and elsewhere have insisted that Sweden is covering up evidence of migrant-related crime. *The New York Times* (Anderson & Chan, 2017, 21 februari)

Enligt Manjoo (2008) gör det stora utbudet av verkligheter att vi som konsumenter själva formar den verklighet vi vill ta del av. Manjoo använder uttrycket *truthiness* för att förklara att så länge en sanning känns rätt räcker det för att individen ska erkänna denna sanning och göra den till verklighet. När vi har valt ett nyhetsmedium som passar in i vår världsbild blir vi del av en gemenskap tillsammans med de som delar vår uppfattning. Detta kan sättas i relation till de olika medierna. De som tar del av liberala medier och erkänner deras rapportering som en sanning utesluter de konservativa och vice versa. För att förklara detta fenomen använder Manjoo uttrycket *specificerat förtroende*. Vi föredrar att ta del av information som ges av människor som påminner om oss själva och som har samma värderingar och tankesätt. Har vi specificerat förtroende för ett nyhetsmedium spelar inte fakta längre någon roll. Vi godkänner informationen för att vi har förtroende för källan. Detta leder i sin tur till att vi exkluderar de som inte tror på samma verklighet som oss själva och på så sätt kan vi bygga en starkare gemenskap i den

egna verkligheten. Ett tydligt exempel på detta är då flera medier väljer att smutskasta varandra i det offentliga rummet vilket skapar en större distans mellan vi och dem. Nedan är ett exempel när den liberala tidningen *The New York Times* skriver att den konservativa nyhetskanalen Fox News sände ett inslag om att kriminaliteten ökar som en följd av muslimsk invandring, vilket fick svenskarna att häpna. Det var detta inslag som Trump såg som ledde till hans uttalande om Sverige.

On Friday night, Fox News aired an alarming six-minute segment in which the host, Tucker Carlson, interviewed a documentary filmmaker about a crisis of violence in Sweden ignited by the recent wave of Muslim migration. [...] The Swedes were flabbergasted. [...] *The New York Times* (Baker & Chan, 2017, 20 februari)

5.4.3 *Experternas roll i diskurserna*

Makt producerar inte bara diskurser och samförstånd utan även individer som både är en effekt av makten och subjekt som uttrycker den genom att bidra till att normalisera och implementera diskurser (Foucault, 1980b; Nilsson, 2008). En person som återkommer i vår empiri är Horowitz, den relativt okända dokumentärfilmaren som blev en expert på situationen i Sverige i konservativa kretsar efter Trumps uttalande. En annan expert som återkommer i Breitbarts artiklar är Breitbart Londons chefredaktör Kassam, som nämndes i avsnitt 5.2.1.

Within minutes of exiting a cab outside central Husby, I was surrounded by drug dealers pushing "hashish" and "marijuana". Within a few seconds more we witness two van loads of Swedish police appearing to negotiating one man's arrest from a building by guarded by burly men. *Breitbart* (Kassam, 2017, 21 februari)

Kassam är född i en muslimsk familj men numera stolt konservativ och *americaphile* (Deacon, 2017) och han har liksom Horowitz besökt svenska förorter med en stor andel utlandsfödda invånare. En bidragande faktor som gör att Kassam ses som en expert är att han kommer från en muslimsk bakgrund vilket innebär att han har en koppling till de individer han skriver om – muslimska invandrare.

That kind of claim has been in the political debate for 15 years now. But nobody has been able to prove there is a cover-up. On the contrary, the fact is that crime rates are going down. *Henrik Selin i The New York Times* (Chan, 2017, 19 februari)

Henrik Selin är politisk forskare och avdelningschef på Svenska institutet. I citatet ovan kommenterar han det inslag på Fox News som tog upp Horowitz film och som Trump i sin tur såg. I egenskap av forskare har Selin en helt annan expertstatus än de experter som används i de konservativa medierna, och han ger en helt annan bild av situationen i Sverige.

Enligt Manjoo (2008) väljer individer vilken rapporterad verklighet de vill ta del av och dömer samtidigt ut andra verkligheter som icke trovärdiga. Det spelar ingen roll vilka experter de olika medierna använder sig av, utan det viktiga är att experterna ger den bild av verkligheten som stämmer överens med mediernas. Makten och kunskapen förflyttas från de verkliga experterna till medierna som väljer vilken expert de tillfrågar, vilket gör att trovärdiga experter ofta hamnar i bakgrunden. Media tar kontrollen över dagordningsmakten (se avsnitt 3.5.2) och kan på så sätt försöka styra hur deras mottagare ska uppfatta specifika händelser. Detta resonemang bekräftas också i ett Fox News-inslag (2017b) där Carlson intervjuar Azita Raji, före detta amerikansk ambassadör i Sverige och således en person som borde ha goda kunskaper om Sverige. Men Raji håller inte alls med om den konservativa diskursen, vilket resulterar i att en upprörd Carlson inte låter henne tala till punkt.

5.4.4 Att tysta sina motståndare

Efter Trumps uttalande publicerade The Wall Street Journal en debattartikel skriven av Sverigedemokraterna Jimmie Åkesson och Mattias Karlsson (Åkesson & Karlsson, 2017). The Wall Street Journal klassas som en liberal-konservativ tidning. Värt att nämna är att tidningen har samma ägare, News Corporation, som den konservativa mediekanalen Fox News (Fox News Channel, u.å; News Corp, u.å). I artikeln argumenterar Åkesson och Karlsson att Trump hade rätt i sitt uttalande om Sverige och att Sveriges mottagande av flyktingar inte fungerar. Enligt Noelle-Neumann (1974) bygger teorin om tystnadsspiralen på att individen strävar efter att bli socialt accepterad och anpassar sin åsikt för att hålla med den stora

massan. Det viktiga i teorin är inte den opinion som faktiskt är i majoritet utan den opinion som upplevs vara i majoritet med hjälp av medias rapportering. Den som inte håller med om denna åsikt låter sig ofta tystas eller rent av byta åsikt till den upplevt rådande. Med hjälp av tystnadsspiralen har medier därmed möjlighet att skapa starka opinioner till sin egen fördel. Artikeln av Åkesson och Karlsson är skriven utifrån en tydlig konservativ diskurs, och de flesta meningar innehåller ord som invandring, mellanöstern, islamistisk terrorism och brott. Nedan är ett citat ur artikeln.

When President Trump last week raised Sweden's problematic experience with open-door immigration, skeptics were quick to dismiss his claims. Two days later an immigrant suburb of Stockholm was racked by another riot. No one was seriously injured, though the crowd burned cars and hurled stones at police officers.
The Wall Street Journal (Åkesson & Karlsson, 2017, 22 februari)

En amerikansk läsare som inte känner till att Åkesson och Karlsson representerar ett högerextremt parti i Sverige uppfattar troligen artikeln som två röster från Sverige som beskriver de problem som finns. Denna rapportering i media kan tänkas bidra till en upplevd opinion att invandringen i Sverige förstör landet. Amerikanska läsare kan uppfatta artikeln som en röst från Sverige där till och med svenskarna själva erkänner att flyktingströmmen har lett till problem för landet. Denna artikel kan enligt teorin om tystnadsspiralen bidra till att fler tror på Åkessons och Karlssons uttalande, och de som inte tror på det väljer att tystas eller byta åsikt. Här har *The Wall Street Journal* chans att använda sin makt som opinionsbildare och lägga fram bevis hur läget är i Sverige.

En vecka efter att tidningen publicerade Åkesson och Karlssons artikel publicerades artikeln *Sweden and immigrants mostly get on well*, signerad Morgan Johansson (2017), justitie- och migrationsminister. I artikeln bemöter Johansson påståendet att Sverige är drabbat av en kris på grund av flyktingströmmen. Nedan följer ett utdrag ur artikeln.

Jimmie Akesson [sic!] and Mattias Karlsson of the Sweden Democrats inaccurately paint a picture of Sweden as a country with a particularly high rate of violent crime, which they claim is due to the number of asylum seekers that Sweden

has taken in [...] The Sweden Democrats are an extreme right-wing, racist party with Nazi roots. *The Wall Street Journal* (Johansson, 2017, 1 mars)

Om Åkesson och Karlssons artikel påverkade amerikanska medborgares syn på Sverige till det negativa kan denna respons av Johansson tänkas neutralisera individernas tankar och återigen korrigera bilden av Sverige. Artikeln publicerades en vecka efter den första publikationen vilket kräver att läsaren var uppmärksam på detta. Rent innehållsmässigt fick Åkessons och Karlssons artikel större utrymme i tidningen. Enligt Nyhan och Reifler (2010) kan det förekomma en så kallad backfire effect som yttrar sig när individer tar emot motstridig information. Individer som läste Åkesson och Karlssons artikel om situationen i Sverige fick en bild av ett Sverige i förfall. Tar samma individ del av Johanssons artikel som istället säger att Sverige hanterar situationen riskerar nyheten att få en backfire effect. I detta fall skulle det innebära att individen inte accepterar Johanssons nyhet som säger att Sverige är under kontroll utan istället tror än mer på den ursprungliga åsikten som förmedlades till dem, det vill säga att Sverige förvandlats till ett kriminellt land som förfaller.

5.5 Sanning och desinformation

Vad som ses som en sanning är beroende av olika kulturella regler inom en rådande diskurs (Nilsson, 2008). De studerade aktörerna förhåller sig till sanningen på olika sätt, och vissa medier har använt sig av desinformation för att kunna förstärka eller försvaga diskurserna om Sverige.

5.5.1 Att hävda den egna sanningen

If I were at a party of educated people and said, you know, immigrants are committing a lot of crime, so they are much more likely to commit crime than a Swedish-born person, *which is true by the way* [...] [vår kursivering] *Tucker Carlson i Fox News* (2017b, 20 februari)

I motsats till de liberala medierna så hävdar Fox News och Breitbart i stor utsträckning att de förmedlar den sanna bilden av Sverige. Ett sätt att göra detta är att de ofta positioner sig som något annat än *mainstreammedia*. Det vi tolkar att

de menar som mainstreammedia är de liberala medierna som har en mer kritisk hållning till Trump än vad de konservativa har. Mainstreammedia påstås ge en skev och oärlig bild av hur situationen i Sverige ser ut, medan Fox News och Breitbart vågar säga hur saker och ting ligger till på riktigt.

So we have seen a lot of speculation today as to what people in Sweden think, and my question is, I don't really know how you can get to the truth of that, because in Sweden [...] you can be punished, you can be imprisoned for giving an unpopular opinion. So in a society that practices censorship like that, are people free to really say what they think? *Tucker Carlson i Fox News (2017b, 20 februari)*

Men det är inte bara mainstreammedia som framställs som aktörer som ger en felaktig bild av Sverige. Ett genomgående tema när det gäller Fox News och Breitbart är att den svenska staten och svensk mainstreammedia aktivt anses förneka eller inte inse att det finns ett samband mellan kriminalitet och en stor invandring. För att vara politiskt korrekt, det vill säga att bara säga det som är korrekt enligt den diskurs som anses vara den dominerande, menar Fox News och Breitbart att den svenska staten och media censurerar eller bortförklarar kopplingen mellan invandring och kriminalitet. Om någon trots detta uttalar sig om att det finns en koppling mellan invandring och kriminalitet blir hen kallad rasist och riskerar att bli åtalad för hatbrott, vilket Carlson ifrågasätter i citatet ovan.

Ett annat sätt som de konservativa medierna använder sig av för att försöka bevisa att de har rätt är att hänvisa till den svenska statens egna statistik. I Fox News-inslaget som citatet ovan är hämtat från hänvisar Carlson till Brottsförebyggande rådets siffror för att bevisa att antalet våldtäkter i Sverige har ökat, och att detta skulle vara ett resultat av invandringen (Fox News, 2017b).

5.5.2 Att vilseleda sina följare

Desinformation förekommer i form av lögnar eller dolda sanningar med målet att påverka individers attityder, ställningstagande och handlande. Desinformation har setts användas för att öka rädslor, fördomar och stärka sympatier (Stenström, 1997). I empirin som ligger till grund för den här studien har vi kunnat urskilja desinformation i form av både lögnar och dolda sanningar.

Ett exempel på desinformation i form av en lögn är då Fox News bjuder in Nils Bildt för att medverka i en intervju. Bildt presenteras som *Swedish national security adviser* men efter sändningen visar det sig att han inte har någon koppling till Sveriges myndigheter.

Mr. Bildt does consulting work on terrorism. That's true. But we should have clarified that he had no direct role with the Swedish government. To be fair, the information we gave you in the segment was accurate [...] *Bill O'Reilly i Fox News* (2017c, 27 februari)

Rapporteringen kring händelsen skiljde sig mellan de olika medierna. De liberala medierna framhöll att Fox News spridit falsk information under sitt program, medan Fox News själva gjorde ett kort inslag där kritiken bemöttes (se citat ovan). I samma inslag säger O'Reilly att de borde använt en mer relevant gäst och avslutar med att klargöra att Sveriges ambassadör var inbjuden men tackade nej till att medverka. Presentationen av Bildt som svensk säkerhetsrådgivare gjorde att nyheten uppfattades som trovärdig, vilket gör att denna desinformation kan användas som medel för att påverka individers attityder och ställningstagande i den riktning Fox News önskar.

Efter Trumps uttalande publicerade The New York Times en artikel där bland andra Selin, avdelningschef på Svenska institutet, kommenterade händelsen utifrån desinformation som snabbt sprids på sociala medier.

“Were highly exaggerated and not based in facts,” adding, “Some of the stories were very popular to spread in social media by people who have the same kind of agenda – that countries should not receive so many refugees.” *Henrik Selin i The New York Times* (2017, 19 februari)

I Breitbarts artikel *Ten reasons Sweden's 'muticultural utopia' is massively failing* (2017b) som diskuterades under avsnitt 5.2.1, analyserades olika element som bidrog till den konservativa diskursen. I artikeln kan vi inte identifiera några lögnar. Breitbart är noggranna med att redovisa sina källor och var de får sin information från, även om dessa källor ofta är från andra medier som förknippas med alt-right-rörelsen eller, anmärkningsvärt nog eftersom Breitbart är en engelskspråkig

webbsida, källor som är på svenska. Den desinformation som förekommer är istället av typen dolda sanningar eller undanhållande av fakta eller information (Sjöstedt, 1988; Stenström, 1997).

Travelling to Sweden? If so, there are at least 55 areas you might want to avoid according to police who say they have little to no control in various areas around the country. *Breitbart* (Tomlinson, 2017b, 21 februari)

I artikeln påstås att det finns minst 55 no go-zoner i Sverige. Detta stämmer delvis (Svenska institutet, u.å.d). Bakgrunden till detta påstående kommer från en rapport där polisen identifierat 53 områden i Sverige som i olika grad är utsatta för allvarlig brottslighet och problem som en följd av socioekonomiska faktorer (Polisen, 2015). Av dessa är det 15 områden som är särskilt utsatta. Uttrycket *no go* kommer förmodligen från att polisen har svårt att utföra sitt uppdrag på dessa 15 platser, men de har inte slutat operera inom dem (Svenska institutet, u.å.e). *No go* är en militär term och inte ett begrepp som polisen använder sig av.

Ett annat påstående är att invandrare ligger bakom den ökande kriminaliteten.

Last month, just hours after Sweden's prime minister attacked the president for linking mass migration with rising violence, riots broke out in a suburb where a majority of residents were born overseas. *Breitbart* (Hale, 2017a, 7 mars)

Detta påstående dementeras av den svenska staten (Svenska institutet, u.å.d). Det finns ingen aktuell statistik som kartlägger var olika gärningsmän är födda. Däremot framgår det i en undersökning från 2005 att andelen som *misstänktes* för brott var något större bland utlandsfödda än bland svenskar. Detta beror på diskriminering inom rättsväsendet, förhållanden kopplade till ursprungslandet och faktorer kopplade till levnadsförhållanden i Sverige (migrationsinfo.se, 2016).

Att hänvisa till fakta och statistik är något som är vanligt förekommande för att bevisa att något är sant, vilket är tydligt inom den konservativa diskursen i samband med att bevisa att till exempel våldtäkter eller andra våldsbrott har ökat i Sverige. Men fakta och statistik är inte alltid lätta att tolka. Den tydliga trenden inom den konservativa diskursen är att information undanhålls och mottagaren får själv tolka komplex statistik och annan faktabaserad information. I Fox News-

inslaget som nämndes i avsnitt 5.5.1 tar Carlson upp siffror gällande brott som kommer från Brottsförebyggande rådet (Fox News, 2017b). Enligt Carlson bevisar statistiken att kriminaliteten ökat markant som ett resultat av en stor invandring, men den svenska journalisten Anne-Sophie Näslund som närvarar i studion försöker förklara att så inte är fallet och att hänsyn måste tas till hur statistiken ska tolkas. Näslund säger inte det Carlson vill höra, vilket resulterar i att han inte verkar vara särskilt intresserad av att gå till botten med siffrorna, och lämnar uppgiften att tolka statistiken till tittarna.

6 Diskussion och slutsatser

Flera nyhetsartiklar som ligger till grund för den här kandidatuppsatsen har kretsat kring en kortfilm om Sverige som producerades av den amerikanska dokumentärfilmaren Ami Horowitz, som menar att Sverige har drabbats av en brottsvåg till följd av en stor muslimsk invandring. Två månader efter att filmen publicerades blev Horowitz intervjuad av Fox News vilket fångade USA:s president Donald Trumps intresse. Baserat på intervjun gjorde Trump ett uttalande om den påstådda situationen i Sverige vilket skapade stor medial uppmärksamhet. Sanninghalten i Horowitz film har ifrågasatts från flera håll, bland annat av medverkande i filmen och av kameramännen som menar att innehållet har redigerats för att återge en bild av Sverige som inte är sann (Lindkvist, 2017).

I den här studien har vi undersökt hur bilden av Sverige kommuniceras av Svenska institutet och sex amerikanska nyhetsmedier med olika politiska inriktningar. Utifrån empirin har en diskussion förts om hur dessa skildringar kan förstås ur ett meningsskapande kommunikationsperspektiv. Vi har identifierat tre olika diskurser som förekommer om Sverige: (1) Den dystopiska konservativa diskursen som ger en bild av Sverige som ett land i förfall till följd av ett stort flyktingmottagande. Enligt diskursen är det inte tillåtet att diskutera de problem som förekommer i Sverige och den svenska staten gör allt för att förneka och censurera den påstådda kopplingen mellan kriminalitet och en stor invandring. (2) Den progressiva liberala diskursen som visar en bild av Sverige som framåtsträvande, generöst och ansvarstagande. Enligt diskursen är Sverige en humanitär supermakt som är ett föredöme för andra länder när det gäller att erbjuda flyktingar och asylsökande hjälp. (3) Den offentliga svenska diskursen som framställer Sverige som ett öppet, äkta, omtänksamt och nytänkande land. Sverige är ett land som värdesätter mänskliga rättigheter, jämställdhet och är öppet för alla.

De aktörer som bidrar till diskurserna om Sverige besitter stor makt när det gäller vilka bilder som kommuniceras om Sverige, vilket resulterar i olika versioner av verkligheten. Den konservativa diskursen är i stor utsträckning av en ute-

slutande karaktär vilket resulterar i att bilden av Sverige blir ensidigt negativ. De medier som bidrar till diskursen pekar ut flyktingar och invandrare, främst individer som kommer från muslimska länder, som orsaken till de problem de menar har uppstått i Sverige. De konservativa medierna verkar inte heller sky några medel för att bidra till denna diskurs, eftersom det är i de konservativa nyhetsartiklarna som desinformation i form av lögner och dolda sanningar har kunnat identifieras. Den konservativa diskursen om Sverige kan tolkas som ett avskräckande exempel på de problem som enligt de konservativa medierna skulle uppstå även i USA om landet skulle ta emot en stor andel flyktingar från muslimska länder.

Anhängare av den liberala diskursen får en mer nyanserad bild av Sverige. Sverige framställs på många sätt som ett framåtsträvande land som gör resten av världen en tjänst genom att ta emot ett stort antal flyktingar, men de utmaningar som följer med en stor invandring förekommer också. Av de tre diskurserna vi har identifierat är det den liberala diskursen som ger den mest balanserade bilden av Sverige, eftersom den tar upp både framgångar och bakslag och låter fler röster komma till tals. Jämfört med den konservativa diskursen får mottagarna helt andra möjligheter att dra sina egna slutsatser av verkligheten.

Den offentliga diskursen är den diskurs som visar den mest positiva bilden av Sverige. Diskursen visar i stor utsträckning en stereotyp bild av hur den svenska staten vill att Sverige ska uppfattas utifrån: som jämställt, attraktivt, innovativt och äkta. Svenska institutet försöker i hög grad styra denna diskurs och kontrollera bilden av Sverige så att Sverige uppfattas på ett sätt som på olika sätt är gynnsamma för landet. Den offentliga diskursen tvingas också bemöta kritik främst från den konservativa diskursen, vilket blev tydligt i samband med Trumps uttalande. Svenska institutet gav den konservativa diskursen rätt i vissa påståenden, vilket kolliderar med den bild av Sverige som Svenska institutet vill förmedla.

Vår analys har lett oss fram till två slutsatser. Den första är att vi inte ser någon skillnad i den bild av Sverige som ges av konservativa Fox News och ultrakonservativa Breitbart. Breitbart är ett forum för starkt främlingsfientliga och islamofobiska åsikter, och att deras högerextrema diskurs har normaliserats och anammats av ett mer traditionellt konservativt medium som Fox News är oroväckande. En diskurs som är baserad på en motsättning mellan ”vi och dem” exkluderar och bidrar till ett polariserat samhälle där olika grupper ställs mot varandra.

Den undersökning vi utgick från för att identifiera politiska inriktningar gällande nyhetsmedier kom fram till att individer som anses vara konsekvent konservativa främst använder sig av en nyhetskälla: Fox News (Pew Research Center, 2014). De som anser sig vara konsekvent liberala tar del av olika nyhetskällor i större utsträckning. Konsekvent konservativa får således en väldigt negativ, och inte alltid helt sanningsenlig, bild av Sverige vilket bidrar till ett ofördelaktigt nationsvarumärke.

Den andra slutsatsen är att både nyhetsmedier och myndigheter har ett ansvar att ge en nyanserad bild av Sverige. Att Sverige ses som en humanitär supermakt anser vi är något att vara stolta över, men vi ifrågasätter hur nyanserad Svenska institutets bild av Sverige är. Värdeord som öppenhet och omtänksamhet rimmar illa med ett land som inför gränskontroller och stänger ute individer som är på flykt undan krig och förtryck. Vi menar att även Svenska institutet har ett ansvar att ge en rättvis bild av Sverige som visar på de utmaningar som förekommer i Sverige jämte det som fungerar bra.

Desinformationens roll i ett meningsskapande kommunikationsperspektiv är ett relativt outforskat område i behov av ytterligare forskning, vilket problematiseras av att det är ett område som på grund av sin natur är svårt att studera. I den konservativa diskursen har vi sett att fakta och statistik spelar en stor roll och även bidrar till den desinformation vi har identifierat, eftersom fakta och statistik ofta förvrängs och är svårtolkad. Att undersöka hur fakta och statistik kan förstås och tolkas menar vi är ett sätt att skapa vidare kunskap kring faktorer som bidrar till desinformation.

Referenser

- Alexander, J.M., & Smith, J.M. (2011). Disinformation: A taxonomy. *IEEE Security & Privacy IEEE Secur. Privacy Security & Privacy, IEEE, 9(1)*, 58-63.
doi:10.1109/MSP.2010.141
- Anderson, C., & Chan, S. (2017, 21 februari). Clashes in Stockholm suburb draw attention to Trump's remarks. *The New York Times*. Hämtad 2017-05-10, från https://www.nytimes.com/2017/02/21/world/europe/stockholm-sweden-riots-trump.html?_r=0
- Anholt, S. (2007). *Competitive identity: The brand management for nations, cities and regions*. New York: Palgrave Macmillan.
- Baker, P., & Chan, S. (2017, 20 februari). From an anchor's lips to Trump's ears to Sweden's disbelief. *The New York Post*. Hämtad 2017-05-21, från <https://www.nytimes.com/2017/02/20/world/europe/trump-pursues-his-attack-on-sweden-with-scant-evidence.html>
- Bilefsky, D., & Anderson, C. (2017, 23 februari). A paid hour a week for sex? Swedish town considers it. *The New York Times*. Hämtad 2017-05-19, från https://www.nytimes.com/2017/02/23/world/europe/a-paid-hour-a-week-for-sex-swedish-town-considers-it.html?_r=0
- Bullock, J. G. (2006). *The enduring importance of false political beliefs*, 2006 Annual Meeting. Sacramento: Western Political Science Association.
- Burgoon, J. K. (2015). When is deceptive message production more effortful than truth-telling? A baker's dozen of moderators. *Frontiers in Psychology, 6*, 1-9.
doi:10.3389/fpsyg.2015.01965/full; 10.3389/fpsyg.2015.01965
- Chan, S. (2017, 19 februari). 'Last night in Sweden'? Trump's remark baffles a nation. *The New York Times*. Hämtad 2017-04-24, från <https://www.nytimes.com/2017/02/19/world/europe/last-night-in-sweden-trumps-remark-baffles-a-nation.html>
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*. London: SAGE Publications.

- Deacon, L. (2017a, 24 februari). Kassam at CPAC slams establishment media: 'I've been to Sweden, you guys just don't get it!'. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-09, från <http://www.breitbart.com/london/2017/02/24/kassam-at-cpac-ive-just-been-to-sweden-wake-up/>
- Deacon, L. (2017b, 11 mars). Second explosion rocks Sweden in 24 hours, suspected bomb. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-18, från <http://www.breitbart.com/london/2017/03/11/second-explosion-to-rock-sweden-in-24-hours-suspected-bomb/>
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.
- Fairclough, N. (1995a). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. London: Longman.
- Fairclough, N. (1995b). *Media discourse*. London: Hodder Arnold.
- Falkheimer, J., & Heide, M. (2014). *Strategisk kommunikation: En introduktion*. Lund: Studentlitteratur.
- Fiske, S. T., & Taylor, S. E. (1991). *Social cognition*. New York: McGraw-Hill.
- Forgacs, D. (Red). (2000). *The Antonio Gramsci reader: Selected writings 1916-1935*. New York: New York University Press.
- Foucault, M. (1972). *Vetandets arkeologi*. Lund: Bo Cavefors Bokförlag.
- Foucault, M. (1980a). *Sexualitetens historia: I. Viljan att veta*. Stockholm: Gidlunds.
- Foucault, M. (1980b). Two lectures. I C. Gordon (Red.), *Power/Knowledge. Selected Interviews & Other Writings* (s. 78-108). New York: Pantheon Books.
- Foucault, M. (1987). *Övervakning och straff*. Lund: Arkiv förlag.
- Foucault, M. (1993). *Diskursens ordning*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Fox News. (2017a, 17 februari). *What the US could learn from Sweden's refugee crisis*. Hämtad 2017-05-18, från <http://video.foxnews.com/v/5327830979001/?#sp=show-clips>
- Fox News. (2017b, 20 februari). *Sweden responds: Are refugees connected to crime increase?* Hämtad 2017-05-09, från <http://video.foxnews.com/v/5330578693001/?#sp=show-clips>
- Fox News. (2017c, 27 februari). *Migrants and Sweden*. Hämtad 2017-05-09, från <http://video.foxnews.com/v/5340269716001/?#sp=show-clips>

- Fox News. (2017d, 2 mars). *Silence an accomplice to migrant crime on women in Sweden*. Hämtad 2017-05-18, från <http://video.foxnews.com/v/5346017323001/?#sp=show-clips>
- Fox News. (u.å.). *FOX news channel*. Hämtad 2017-05-20, från <http://www.foxnews.com/about/company/>
- Gauthier-Villars, D. (2017, 20 februari). Trump lashes out at Sweden over immigration. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2017-05-20, från <https://www.wsj.com/articles/trump-hits-out-at-sweden-over-immigration-1487620158?mg=id-wsj>
- Gilchrist, A. (2016). "Not waving, but drowning": Information science in the 'information society'. *Ibersid*, 10(1), 13-21.
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (1967). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. Chicago: Aldine Publishing Company.
- Goffman, E. (1986). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Boston: Northeastern University.
- Hale, V. (2017a, 7 mars). War correspondent says Mosul safer for women than Sweden. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-18, från <http://www.breitbart.com/london/2017/03/07/war-correspondent-iraq-safer-sweden/>
- Hale, V. (2017b, 29 mars). Migrant charged with rape of minors 'deliberately exposed' victims in Sweden to HIV. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-20, från <http://www.breitbart.com/london/2017/03/29/migrant-rape-deliberate-minors-hiv/>
- Hall, S., Critcher, C., Jefferson, T., Clarke, J., & Roberts, B. (2013). *Policing the crisis: Mugging, the state and law and order*. Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Halloran, J. D., Elliot, P., & Murdock, G. (1970). *Demonstrations and communication: A case study*. Harmondsworth: Penguin.
- Johansson, M. (2017, 1 mars). Sweden and immigrants mostly get on well. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2017-05-22, från <https://www.wsj.com/articles/sweden-and-immigrants-mostly-get-on-well-1488404814>

- Jones, J. B., Kuehl, D. T., Burgess, D., & Rochte, R. (2009). Strategic communication and the combatant commander. *JFQ: Joint Force Quarterly*, 55, 104-108.
- Karlova, N. A., & Fisher, K. E. (2013). A social diffusion model of misinformation and disinformation for understanding human information behaviour. *Information Research*, 18(1), 1-12.
- Kassam, R. (2017, 21 februari). *Kassam*: What I saw in Sweden last week is not 'normal' and Trump is right. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-09, från <http://www.breitbart.com/london/2017/02/21/kassam-sweden-last-week-saw-not-normal/>
- Kuklinski, J. H., Quirk, P. J., Schwieder, D. W., & Rich, R. F. (1998). 'Just the facts, ma'am': Political facts and public opinion. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 560, 143-154.
- Larsson, R. (2014). *Politiska ideologier i vår tid*. Lund: Studentlitteratur.
- Lennefors, C. (2017). *Sverigebilderna internationellt: En studie inriktad på vilken bild av Sverige som kommuniceras internationellt* (Kandidatuppsats). Växjö: Institutionen för organisation och entreprenörskap, Linnéuniversitetet.
Tillgänglig:
<http://lnu.divaportal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1064500&dswid=-7769>
- Lindkvist, H. (2017, 22 februari). He filmed the police interview that Trump saw: The material was not edited ethically. *DN*. Hämtad 2017-05-20, från <http://www.dn.se/kultur-noje/he-filmed-the-police-interview-that-trump-saw-the-material-was-not-edited-ethically/>
- Manjoo, F. (2008). *True enough: Learning to live in a post-fact society*. Hoboken: Wiley.
- Marson, J. (2017, 30 mars). Putin exploits Europe's divisions in bid to dominate gas supply. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2017-05-21, från <https://www.wsj.com/articles/putin-exploits-europes-divisions-in-bid-to-dominate-gas-supply-1490866203>
- McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176-187.
- migrationsinfo.se. (2016). *Kriminalitet*. Hämtad 2017-05-10, från <http://www.migrationsinfo.se/valfard/kriminalitet/>

- Mims, C. (2017, 30 januari). Why your business should ditch cash. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2017-05-20, från <https://www.wsj.com/articles/why-your-business-should-ditch-cash-1485698400?mg=id-wsj>
- Mother Jones. (2016). *How Donald Trump's new campaign chief created an online haven for white nationalists*. Hämtad 2017-04-20, från <http://www.motherjones.com/politics/2016/08/stephen-bannon-donald-trump-alt-right-breitbart-news>
- MSNBC. (2017, 20 februari). *How immigrants have helped benefit Sweden*. Hämtad 2017-05-19, från <http://www.msnbc.com/morning-joe/watch/how-immigrants-have-helped-benefit-sweden-880930883539>
- Nationalencyklopedin [NE]. (u.å.a). *Alt-rightrörelsen*. Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/altright%C3%B6relsen>
- Nationalencyklopedin [NE]. (u.å.b). *Desinformation*. Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/desinformation>
- Nationalencyklopedin [NE]. (u.å.c). *Liberalism*. Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/liberalism>
- News Corp. (u.å). *Dow Jones*. Hämtad 2017-05-20, från <http://newscorp.com/business/dow-jones/>
- Nguyen, D.T., Nguyen, N.P., & Thai, M.T. (2012). *Sources of misinformation in online social networks: Who to suspect?* Military Communications Conference, Orlando. New York: IEEE. doi:10.1109/MILCOM.2012.6415780
- Nilsson, R. (2008). *Foucault – en introduktion*. Malmö: Égalité.
- Noelle-Neumann, E. (1974). The spiral of silence: A theory of public opinion. *Journal of Communication*, 24, 43-51.
- Nyhan, B., & Reifler, J. (2010). When corrections fail: The persistence of political misperceptions. *Political Behavior*, 32(2), 303-330.
- Pamment, J. (2011). Innovations in public diplomacy and nation brands: Inside the House of Sweden. *Place Branding and Public Diplomacy*, 9(7), 127-135. doi:10.1057/pb.2011.3
- Pamment, J. (2013). *New public diplomacy in the 21st century: A comparative study of policy and practice*. London: Routledge.

- Pew Research Center. (2014). *Political polarization and media habits*. Washington: Pew Research Center. Tillgänglig:
<http://www.journalism.org/2014/10/21/political-polarization-media-habits/>
- von Platen, S. (2006). *Intern kommunikation och meningsskapande vid strategisk organisationsförändring: en studie av Sveriges television* (Doktorsavhandling, Örebro Studies in Media and Communication, 5). Örebro: Örebro Universitetsbibliotek. Tillgänglig: <http://oru.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A137328&dswid=-2507>
- Polisen. (2015). *Utsatta områden – sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser*. Stockholm: Nationella operativa avdelningen. Tillgänglig:
<https://polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/%c3%96vriga%20rapporter/Utsatta-omraden-sociala-risker-kollektiv-formaga-o-oonskade-handelser.pdf>
- realDonaldTrump. (2017, 20 februari). Give the public a break - the FAKE NEWS media is trying to say that large scale immigration in Sweden is working out just beautifully. NOT! [Twitter post]. Hämtad från
<https://twitter.com/realDonaldTrump/status/833681539997253636>
- Reinemann, C., Stanyer, J., Scherr, S., & Legnante, G. (2012). Hard and soft news: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism, 13*(2), 221-239.
- Safai, D. (2017, 1 mars). Western feminists snub an Iranian heroine. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2017-05-22, från
<https://www.wsj.com/articles/western-feminists-snub-an-iranian-heroine-1488413022>
- Selsoe Sorensen, M. (2017, 24 februari). Sweden, nation of open arms, debates implications of immigration. *The New York Times*. Hämtad 2017-05-19, från
<https://www.nytimes.com/2017/02/24/world/europe/sweden-nation-of-open-arms-debates-implications-of-immigration.html>
- Sharing Sweden. (u.å). *Sharing Sweden*. Hämtad 2017-05-18, från
<http://sharingsweden.se/>
- Sjöstedt, G. (1988). *Desinformation, vilseledning och nationell säkerhet: En problembeskrivning*. Stockholm: Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF).
- Smale, A. (2017, 23 februari). Migrants face deportations and walls in Europe, too. *The New York Times*. Hämtad 2017-05-20, från

- https://www.nytimes.com/2017/02/23/world/europe/europe-migrants-deportation.html?_r=0
- Stack, L. (2017, 7 mars). The best country in the world? Survey says it's Switzerland. *The New York Times*. Hämtad 2017-05-19, från https://www.nytimes.com/2017/03/07/world/best-countries-world-switzerland-canada-britain-germany.html?_r=0
- Statista. (2016). *Average weekday individually paid print circulation of select newspapers in the united states as of september 2015 (in thousands)*. Hämtad 2017-04-03, från <https://www.statista.com/statistics/272790/circulation-of-the-biggest-daily-newspapers-in-the-us/>
- Statista. (2017). *Leading cable news networks in the united states in April 2017, by number of primetime viewers (in 1,000s)*. Hämtad 2017-05-20, från <https://www.statista.com/statistics/373814/cable-news-network-viewership-usa/>
- Stenström, P. (1997). *Lönande lögnar: Psykologisk krigföring som hot i fred, kris och krig*. Stockholm: FOA, Avd. för försvarsanalys.
- Strömbäck, J. (2014). *Makt, medier och samhälle: En introduktion till politisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur.
- Svenska institutet. (u.å.a). *Om SI*. Hämtad 2017-05-20, från <https://si.se/om-si/>
- Svenska institutet. (u.å.b). *Strategi 2.0 för arbetet med Sverigebilden i utlandet*. Hämtad 2017-05-10, från <http://sharingsweden.se/materials/strategi-2-0-for-arbetet-med-sverigebilden-i-utlandet/>
- Svenska institutet. (u.å.c). *Strategi och prioriteringar*. Hämtad 2017-05-10, från <https://si.se/om-si/strategi-och-prioriteringar/>
- Svenska institutet. (u.å.d). *Stories of migration. Frågor och svar om migration och Sverige*. Hämtad 2017-05-10 från, <https://si.se/wp-content/uploads/2017/02/Fr%C3%A5gor-och-svar-om-migration-och-Sverige.pdf>
- Svenska institutet. (u.å.e). *Så står sig Sverige i världen*. Hämtad 2017-05-09, från <https://si.se/sa-star-sig-sverige-i-varlden/>
- Sweden.se. (u.å.a). *Openness shapes Swedish society*. Hämtad 2017-05-22, från <https://sweden.se/society/openness-shapes-swedish-society/>
- Sweden.se. (u.å.b). *Sweden and gender equality*. Hämtad 2017-05-22, från <https://sweden.se/society/sweden-gender-equality/>

- Sweden.se (u.å.c). *Sweden and human rights*. Hämtad 2017-05-20, från <https://sweden.se/society/sweden-and-human-rights/>
- The New York Times. (2017, 19 februari). *'Last night in Sweden'*. Hämtad 2017-04-24, från <https://www.nytimes.com/video/world/europe/100000004942673/last-night-in-sweden.html>
- Tomlinson, C. (2017a, 21 februari). Kassam on Hannity: Trump's Sweden opponents either 'cretinous liars' or 'partisan dumb-dumbs'. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-18, från <http://www.breitbart.com/london/2017/02/21/kassam-hannity-trumps-sweden-opponents-either-cretinous-liars-partisan-dum-dums/>
- Tomlinson, C. (2017b, 21 februari). Ten reasons Sweden's 'multicultural utopia' is massively failing. *Breitbart*. Hämtad 2017-05-18, från <http://www.breitbart.com/london/2017/02/21/ten-topics-swedens-multicultural-utopia-massively-failing/>
- Weibull, L., & Wadbring, I. (2014). *Massmedier: Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. Stockholm: Ekerlid.
- Weick, K. E. (1995). *Sensemaking in organizations*. Thousand Oaks: Sage.
- Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Åkesson, J., & Karlsson, M. (2017, 22 februari). Trump is right: Sweden's embrace of refugees isn't working. *The Wall Street Journal*. Hämtad 2017-05-22, från <https://www.wsj.com/articles/trump-is-right-swedens-embrace-of-refugees-isnt-working-1487807010?mg=id-wsj>